Комуністычная партыя (большэв'коў) Беларусі

ЗВЯЗДА

№ 12 (5138)
СТУДЗЕНЬ
14
ПАНЯДЗЕЛАК
1935 г.
год выдання XVII

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся

Сёння ў Доме ўрада адкрываецца XI Усебеларускі з'езд советаў

Палкае большэвіцкае прывітанне дэлегатам XI усебеларускага з'езда Советаў!

ПРЫВІТАННЕ ЎСЕБЕЛАРУСКАМУ З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ

XI УСЕБЕЛАРУСКІ

Сення ў велічным Доме ўрада, перад якім высіцца як магутны несакрушальны гігант помнік вечна жывому Ільічу, адкрываецца XI з'езд советаў Соцыялістычнай Беларусі.

На з'езд прыехалі не толькі лепшыя людзі Совецкай Беларусі, перадавыя байцы за справу партыі, справу Леніна-Сталіна. На наш з'езд прыехалі прадстаўнікі брацкіх рэспублік Саюза, дэлегаты ад іншых народаў нашай соцыялістычнай радзімы. Яны будуць разам з намі радавацца заваяваным перамогам, аглядаючы ў думках шлях, які прайшла Беларусь к XI з'езду советаў. Яны будуць разам з намі гаварыць аб тым, што яшчэ не зроблена, што яшчэ трэба зрабіць, каб Беларусь стала перадавой, квітнеючай рэспублікай у брацкай сям'і народаў краіны Советаў.

З'езд советаў Беларусі адкрываецца ў той гістарычны час, калі Совецкі Саюз, пад кіраўніцтвам мудрэйшага з чалавецтва, лепшага з лепшых саратнікаў Ільіча — ЮСІФА ВІСАРЫЁНАВІЧА СТАЛІНА, заваяваў буйнейшыя перамогі ў баях за соцыялізм. СССР стаў магутнай індустрыяльнай дзяржавай, гатовай сакрушыць любое свінное рыла, як толькі яно адважыцца сунуцца ў наш совецкі агарод. СССР стаў краінай металічнай, краінай аўтамабілізацыі і трактарызацыі, краінай, дзе воляй партыі і рабочага класа пабудаваны буйнейшыя ў свеце індустрыяльныя волаты, краінай, дзе працоўнае сялянства беспаваротна стала пад чырвоныя сцягі соцыялізма.

Адмена картачнай сістэмы па хлебу і некаторых іншых прадуктах красамоўна дэманструе наш бурны рост, таржаство справы калгасаў.

Рабочыя і калгасныя масы Совецкай Беларусі бязмежна шчаслівы, што разам з усімі народамі Совецкага Саюза яны маюць магчымасць [illegible] сваіх вузкіх, спустошаных палосках, згінаючыся над сахой, краіна, куды царызм ссылаў «небяспечных вольнадумцаў», краіна, аб якой Александр Іванавіч Герцен гаварыў, што лепш быць высланым у Сібір, чым у тагочасную Беларусь. Пасля Беларусь захвацілі інтэрвенты, белапольскія акупанты. Успомніце спаленыя гарады і мястэчкі, зруйнаваныя заводы і вёскі, успомніце тысячы лепшых сыноў рабочага класа і працоўнага сялянства, павешаных і расстраляных акупантамі і контррэволюцыйнай нацдэмаўскай радай.

І вось сёнешні дзень. Недалёка, па той бок граніцы, нашы браты па класу — рабочыя і сяляне Заходняй Беларусі — пакутуюць пад ярмом фашысцкай дыктатуры, у цісках голаду і галечы.

Як-жа радасна, як бурна пульсуе новае жыццё ў нас, у БССР, як і ва ўсёй краіне Советаў, як бурна расцвітае бязмежная творчасць рабочага класа. Як у корані, непазнавальна зменена карта Совецкай Беларусі. Совецкая Беларусь стала краінай развітай прамысловасці.

2 проц. калектывізацыі і некалькі трактароў у 1929 годзе, а цяпер —звыш 70 проц. калектывізаваных бядняцка - серадняцкіх гаспадарак, магутны трактарны парк, дзесяткі тысяч навейшых складаных машын.

Нашы школы, нашы клубы і музеі, тэатры і кіно, Акадэмія Навук, універсітэт, даследчыя інстытуты, бурна растучыя тыражы газет і кніг у БССР, паспяховае ажыццяўленне ўсеагульнага абавязковага навучання — красамоўныя і глыбока пераканаўчыя паказальнікі таго, наколькі імкліва, наколькі магутна расцвітае беларуская нацыянальная культура, соцыялістычная па свайму зместу.

КП(б)Б, яе Цэнтральны Камітэт, уся Совецкая Беларусь асабліва адчуваюць тую нязмерную дапамогу, [illegible] кіраўніцтва, якія штодзенна [illegible] най Беларусі, дасягнулі выдатнейшых поспехаў.

Аб гэтым гаворыць перш за ўсё тое, што Совецкая Беларусь упершыню за ўсе гады паспяхова завяршыла сельскагаспадарчы год, вышаўшы на адно з першых месц у СССР. Аб гэтым гаворыць карэнны і рашаючы зрух у рабоце беларускай прамысловасці, якая яшчэ ніколі не дасягала такіх рэзультатаў, з якімі яна скончыла 1934 год.

Але зроблена яшчэ далёка не ўсё. Наперадзе стаяць гіганцкія задачы. З'езд павінен прайсці пад знакам большэвіцкай самакрытыкі, пад знакам смелага выяўлення ўсіх яшчэ не зжытых недахопаў, зарадзіць кожнага дэлегата рэволюцыйнай энергіяй к барацьбе за пераўтварэнне БССР у перадавую ўзорную рэспубліку, дастойную ордэна Леніна.

Гнусныя і подлыя падонкі контррэволюцыі, нікчэмныя адшчапенцы чалавечага роду, белабандыцкія фашысцкія паследкі антысовецкай зіноўеўскай групы вырвалі з нашых радоў правадыра партыі і рабочага класа, лепшага саратніка Сталіна — тав. Сергея Міронавіча КІРАВА.

Але ад здрадніцкага стрэлу не пахіснуліся рады большэвікоў. Атрэп'е контррэволюцыі, фашысцкія белабандыты з зіноўеўскай групы раздаўлены жалезным мячом пролетарскай дыктатуры. Уся партыя, уся краіна, мільёны рабочых і сялян яшчэ шчыльней згуртаваліся вакол сталінскага Цэнтральнага Камітэта, вакол любімага Сталіна. Павысіць рэволюцыйную пільнасць, знішчыць астаткі ворага — першая свяшчэнная запаведзь.

Лінія партыі—лінія советаў. Пад гэтым лозунгам советы БССР дасягнулі буйнейшых поспехаў. Але ніякай самасупакоенасці. Яшчэ больш умацаваць советы, яшчэ больш умацаваць пролетарскую дыктатуру, каб яна была яшчэ больш магутнай і моцнай здольнай разве-

ПРЫВІТАННІ БРАЦКІХ КОМПАРТЫЙ XI УСЕБЕЛАРУСКАМУ З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ

Заўтра адкрываецца XI усебеларускі з'езд советаў. Збіраюцца гаспадары адной з саюзных рэспублік, якая непрыступнай крэпасцю стаіць на варце заходніх граніц Саюза. Пагранічныя слупы напамінаюць аб цяжкім мінулым беларускага народу. Яны аддзяляюць свет свабоднай працы ад свету прыгнечання і эксплаатацыі. Над ракой Арэсай пяюць цяпер новыя песні, песні аб калгасах, перамогшых галечу і кулацкую кабалу, песні аб сваёй роднай совецкай уладзе, песні аб радасным жыцці, аб яшчэ больш бліскучым будучым. Нездарма так чула прыслухоўваюцца да гэтых новых песень мільёны сялян-беларусаў, якія знаходзяцца зараз па той бок граніцы.

Твань, балота, гнілая дрыгва, збяднелыя разбураныя памешчыкам і царскім чыноўнікам вёскі, убогая гаспадарка, забіты, бяспраўны народ, які не адважваўся нават гаварыць на сваёй роднай мове — вось чым была Беларусь у царскія часы.

Октябр 1917 года пачаў новую гісторыю беларускага народу. У барацьбе з нямецкімі акупантамі, польскімі панамі-захватчыкамі, усякімі бандамі царскіх афіцэраў вырасла і ўмацавалася Совецкая Беларусь. Пры дапамозе і падтрыманні пролетарыята ўсяго Саюза народнасці, якія насяляюць Беларусь, адстаялі сваю краіну.

Не пазнаць сёння Беларусі. Дзесяткі новых фабрык і заводаў пабудаваны за апошнія гады. Завершана ў асноўным суцэльная калектывізацыя. Тысячы калгасаў і соўгасаў змагаюцца за высокія ўраджаі. Машнее культура нацыянальная па форме і пролетарская па змесце. Свой беларускі тэатр, свая літаратура, свае пісьменнікі, паэты, сотні газет, новая беларуская школа, новыя універсітэты, новыя гарады! Нацыянальнасці, якія насяляюць Совецкую Беларусь — рускія, палякі, яўрэі, літоўцы — атрымалі ўсе магчымасці культурнага развіцця на сваёй роднай мове.

Да з'езда советаў Беларусь прыходзіць, маючы рад буйных перамог. Прамысловасць стала працаваць, несумненна, лепш, чым у мінулыя гады. Дзесяткі буйных прадпрыемстваў датэрмінова выканалі гадавы план. У 1934 годзе зроблен буйны крок у завяванні ўстойлівых ураджаяў, асабліва па ільну, якім славіцца Беларусь. Павялічылася выдача хлеба на працадзень, калгасы па-сапраўднаму бяруцца за пад'ём жывёлагадоўлі.

Адзначаючы гэтыя поспехі і вітаючы дэлегатаў беларускага з'езда советаў, трэба сканцэнтраваць увагу ўсяго партыйнага і совецкага актыва Беларусі на яшчэ нявырашаных задачах.

Перад прамысловасцю Беларусі стаіць вялікая і важная задача: рэзка павысіць якасць прадукцыі, узмоцнена развіваць мясцовую прамысловасць. Значная колькасць прадпрыемстваў Беларусі занята вырабам тавараў шырокага спажывання. Гэтыя тавары вядомы па ўсяму Саюзу, і таму прамысловасць Беларусі нясе асаблівую адказнасць. Вырабы беларускай прамысловасці павінны стаць высокаякаснымі, моцнымі, прыгожымі, такімі, каб фабрычныя маркі прадпрыемстваў Беларусі гаварылі спажыўцу аб культурнай рабоце. Падняць якасць лёгкай і харчовай індустрыі — вось пытанні, міма якіх не можа прайсці беларускі з'езд советаў. Гэта задача адносіцца і да цяжкай прамысловасці.

У галіне сельскай гаспадаркі галоўная ўвага — хутчэйшаму вырашэнню праблемы жывёлагадоўлі. Тыя рэсурсы, якія мае Беларусь, асабліва па частцы свінагадоўлі, дазваляюць ёй хутка перамагчы недахопы і паставіць развіццё жывёлагадоўлі на шырокую нагу. З усёй вастрынёй стаіць задача далейшага павышэння ўраджайнасці, асабліва ільну. Падрыхтоўка да веснавой пасеўнай кампаніі павінна суправаджацца арганізацыйна-гаспадарчым умацаваннем калгасаў. Вядома, што Беларусь яшчэ мае нямала адстаючых калгасаў — дабрацца да кожнага адсталага калгаса, вывучыць і знішчыць прычыны адставання, дапамагчы чэсным аднаасобнікам уступіць у калгасы — вось чым трэба заняцца неадкладна. Беларусь мае ўсё для таго, каб яе сельская гаспадарка была перадавою.

Настойліва і рашуча трэба працягваць барацьбу з буржуазным нацыяналізмам і вялікарускім шавінізмам. Беларуская партыйная арганізацыя за апошнія гады не раз сустракалася са спробамі нацыяналістычных элементаў падарваць магутнасць соцыялістычнага будаўніцтва і пасеяць варожасць і рознь паміж працоўнымі Беларусі.

Трэба разбіць усе і ўсякія спробы ворагаў — дапаможнікаў імперыялізма — парушыць саюз працоўных народаў.

Як зяніцу вока берагаць совецкую граніцу!

Днём і ноччу стаяць на сваіх пастах слаўныя вартавыя — пагранічнікі. Клопатамі і любоўю ўсёй краіны акружана наша Чырвоная армія. Вораг, які паспрабуе перайсці нашу граніцу, будзе сустрэты ў штыкі. Тэрарысты і дыверсанты, падсылаемыя фашыстамі, атрымаюць кулю. Вышэй пільнасць! Уся Совецкая Беларусь павінна стаць пільным вартавым. Усё яе працоўнае насельніцтва павінна дапамагаць ахове граніц.

З'езд советаў Беларусі яшчэ раз прадэманструе перамогі соцыялізма, перамогі ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі партыі.

Прывітанне з'езду советаў і ўсім працоўным Беларусі!

(«Правда» 13.1 1935 г.)

...пралетарыятам перамогі справы Леніна-Сталіна.

Так, мы шчаслівы, шчаслівы тым, што заваявана з дапамогай пролетарыяў СССР у труднейшай і ўпартай барацьбе.

Чым была раней Совецкая Беларусь. Успомніце яе недалёкае мінулае. Адсталая акраіна царызма, сціснутая за горла падвойным прэсам эксплаатацыі і прыгнечання — соцыяльным і нацыянальным — краіна, дзе палова ўсёй зямлі належала памешчыкам, кулакам і духавенству, а мільёны сялян марнелі на ...

...аказвалі і аказваюць ЦК ВКП(б) і асабіста таварыш СТАЛІН.

Па-большэвіцку выпраўляючы памылкі ў сваёй рабоце, на якія своечасова ўказваў ЦК ВКП(б), КП(б)Б, пад кіраўніцтвам тав. ГІКАЛО, мабілізавала ўсе свае сілы на рэалізацыю ўказанняў таварыша Сталіна і ЦК ВКП(б).

Пад мудрэйшым выпрабаваным вадзіцельствам сталінскага Цэнтральнага Камітэта і таварыша Сталіна КП(б)Б, кіруемая стойкім большэвіком - сталінцам тав. Гікало, советы БССР, кіруемыя ўрадам Совец...

...яць у пух і прах усе махінацыі класава - варожага ахвосця — у гэтым задача. З'езд советаў Беларусі дасць праграму далейшай работы, далейшай барацьбы за пабудову бяскласавага грамадства, за высокія тэмпы і якасць работы прамысловасці і транспарта, за большэвіцкія калгасы і заможнае калгаснае жыццё, за росквіт культуры і навукі, за аўладанне тэхнікай на славу, на радасць, на шчасце нашай соцыялістычнай радзімы.

ПРЫВІТАННЕ ГАСПАДАРУ —XI З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ!

ПАСТАНОВА БЮРО ЦК КП(б)Б АД 13 СТУДЗЕНЯ 1935 г.

По паведамленню тав. Лейзера аб рашэнні парткалегіі КПК пры ЦК ВКП(б) па БССР па справе Галенды

Пастанову парткалегіі КПК па БССР аб выключэнні з партыі Галенда — ухваліць.

ПАСТАНОВА ПАРТКАЛЕГІІ КПК ПРЫ ЦК ВКП(б) ПА БССР

ад 12 студзеня 1933 г.

СЛУХАЛІ:

Тав. Галенда, Мацвей Сямёнавіч, 1894 г. нараджэння, член КП(б)Б з верасня 1916 года (партбілет № 0049649), соцыяльнае становішча — з іншых, соцыяльнае паходжанне — з сялян, адукацыя вышэйшая, у 1924 г. скончыў Свердлоўскі універсітэт, у Чырвонай арміі служыў з 1918 па 1921 г., з 1924 па 1929 г. — член, нам. старшыні і старшыня сельгассекцыі Дзяржплана СССР і аднначасова з 1928 па 1930 г. па сумяшчэнню дацэнт Тіміразеўскай с.-г. акадэміі, з 1930 па 1933 г. член калегіі і намеснік наркома земляробства СССР, у 1928 г. быў у навуковай камандзіроўцы заграніцай — у Германіі, Францыі, Даніі і Польшчы па вывучэнню сельскай гаспадаркі.

З 1933 г. намеснік старшыні Соўнаркома і старшыня Дзяржплана БССР. Член ЦК КП(б)Беларусі.

ПАРТСПАГНАННЯМ ПАДВЯРГАЎСЯ:

1 лютага 1928 г. ПК Хамоўніцкай РКК ВКП(б) за апазіцыйную работу абвешчана суровая вымова.

1 лютага 1931 г. ПК Замаскварэцкай РКК ВКП(б) звернута ўвага на недапушчальную заносчывасць і грубыя адносіны да таварышоў.

23 чэрвеня 1934 г. ПК КПК пры ЦК ВКП(б) па БССР за грубае і свядомае парушэнне пастановы СНК СССР ад пятага лютага 1934 г. аб парадку перавозкі пасеўных грузаў і за дапушчэнне гэтымі незаконнымі дзеяннямі расходавання востра-дэфіцытных кабельных матэрыялаў не па прызначэнню, — абвешчана суровая вымова з папярэджаннем.

27 сакавіка 1934 года парткалегіяй КПК пры ЦК ВКП(б) за вядзенне антыпартыйных разгавораў, якія сведчаць аб незжыцці меўшыхся раней асобных нязгод з партыяй, — абвешчана суровая вымова з папярэджаннем аб тым, што пры паўтарэнні ім падобных паступкаў партыйнай нявытрыманасці ён паставіць сябе па-за радамі партыі.

АБВІНАВАЧВАЕЦЦА: у антыпартыйным выступленні на закрытым партсходзе завода «Большэвік» 8-га студзеня 1935 года. У прынятым рашэнні партсход, лічачы Галенду двурушнікам і неразброіўшымся трацкістам і кваліфікуючы яго антыпартыйнае выступленне як спробу пратасквання контр-рэволюцыйнай трацкісцка-зіноўеўскай кантрабанды даручыў парткому неадкладна давесці аб гэтым да ведама Менскага гаркома КП(б)Б з патрабаваннем аб прыняцці ў адносінах Галенды рашучых мер, выцякаючых з рашэнняў партыі аб двурушніках.

9 студзеня 1935 г. бюро Менскага гаркома КП(б)Б, адзначыўшы правільную большэвіцкую аднадушную крытыку трацкісцка-зіноўеўскай вылазкі Галенды з боку партарганізацыі завода «Большэвік» і газет «Звязда» і «Рабочий» і ўлічваючы, што Галенда ў мінулым быў у антысовецкай трацкісцка-зіноўеўскай апазіцыі, за што не раз падвяргаўся найстражайшым партспагнанням прызнала немагчымым далейшае прабыванне Галенды ў радах партыі з давядзеннем аб гэтым да ведама ЦК КП(б)Б на прадмет разгляду пытання аб яго партыйнасці.

10 студзеня 1935 года бюро ЦК КП(б)Б, канстатаваўшы, што:

а) т. Галенда ў сваім выступленні абыйшоў контр-рэволюцыйную барацьбу апазіцыі супроць партыі;

б) паўтарыў антыпартыйны зіноўеўска-каменеўскі тэзіс аб засіллі кулацкай стыхіі ў нашай краіне, тлумачачы ўвядзенне картачнай сістэмы ў 1928 г. як рэзультат бяссілля партыі ў барацьбе з кулаком;

в) не выкрыў сваёй антыпартыйнай работы супроць партыі (устаноўкі ў антыпартыйным дакуменце аб хлеба-фуражным балансе, вядзенне антыпартыйных разгавораў, за што атрымаў ад парткалегіі КПК пры ЦК ВКП(б) суровую вымову з папярэджаннем, і т. д.) і, нарэшце, апошняе антыпартыйнае выступленне на заводзе «Большэвік», што сведчыць аб незжыцці Галендай да гэтага часу сваіх трацкісцка-зіноўеўскіх поглядаў, —

пастанавіла зняць Галенду з работы старшыні Дзяржплана і нам. старшыні СНК БССР, вывесці са складу членаў ЦК КП(б)Б і перадачай справы аб яго партыйнасці на разгляд парткалегіі КПК пры ЦК ВКП(б) па БССР.

Парткалегія лічыць устаноўленым, што т. Галенда ў сваім дакладзе на закрытым партыйным сходзе завода «Большэвік» па падвядзенню вынікаў прапрацоўкі рашэнняў пістападаўскага пленума ЦК ВКП(б):

1. Фактычна паўтарыў трацкісцка-зіноўеўскі тэзіс аб засіллі кулацкай стыхіі ў нашай краіне, тлумачачы ўвядзенне картачнай сістэмы ў 1928 годзе, як рэзультат бяссілля партыі і ўрада ў барацьбе з кулаком.

2. У сваім дакладзе зусім умаўчаў аб контррэволюцыйнай барацьбе трацкісцка-зіноўеўскай апазіцыі супроць нашай партыі.

3. Зусім абыйшоў пытанне аб гнуснейшым акце забойства тав. С. М. Кірава падонкамі фашысцка-трацкісцка-зіноўеўскага ахвосця і не паказаў ролі Зіноўева і Каменева, як натхніцеляў гэтага гнуснейшага фашысцка-белабандыцкага акту.

4. Будучы выкрытым на партсходзе завода «Большэвік», ад пастаўленых пытанняў аб яго мінулых і цяперашніх адносінах да трацкістаў і зіноўеўцаў, за што не раз прыцягваўся да партыйнай адказнасці, — Галенда аддзелваўся ў пагардліва-барскім тоне ўсякага роду жартамі і антыпартыйнымі адказамі накштапт таго, што «гэта не па сутнасці даклада», «я не прыехаў на сход расказваць аб сваёй аўтабіяграфіі» і т. д.

Усё гэта, а таксама поўны адрыў ад партыйнага жыцця, саноўна-барскія адносіны да партыйных абавязкаў, неаднаразовыя выказванні сваіх антыпартыйных поглядаў у разгаворах з таварышамі па розных палітычных і гаспадарчых пытаннях і аб поспехах соцыялістычнага будаўніцтва («А колькі-ж гэта крыві каштавала народу», «Трэба ўсю палітыку перамяніць, трэба даць перспектыву развіцця жывёлагадоўчых гаспадарак, хоць-бы прапанову аб двух каровах калгасніку, якая марынуецца ў Маскве ўжо некалькі месяцаў», «Раней мужыкі захоўвалі жывёлу, а калгаснікі не ўмеюць захоўваць» і т. д.), не гледзячы на катэгарычнае і апошняе папярэджанне парткалегіі КПК пры ЦК ВКП(б), сведчыць аб тым, што Галенда на працягу ўсяго часу ўтойваў ад партыі свой трацкісцка-зіноўеўскі твар і прадаўжаў «ціхай сапай» праводзіць сваю антыпартыйную трацкісцка-зіноўеўскую работу.

ПАСТАНАВІЛІ:

Выключыць Галенду М. С. з радоў КП(б)Б, як скрытага трацкіста, не зжыўшага сваіх антыпартыйных поглядаў.

Сакратар парткалегіі КПК па Беларусі ЛЕЙЗЕР.

АДКРЫЦЦЁ XI УСЕБЕЛАРУСКАГА З'ЕЗДА СОВЕТАЎ АДБУДЗЕЦЦА 14 СТУДЗЕНЯ 1935 г., У 6 ГАДЗІН ВЕЧАРА, У ЗАЛЕ З'ЕЗДАЎ ДОМА ЎРАДА.

14 студзеня, у 3 г. дня, у клубе імя Карла Маркса, адбудзецца сход партгрупы XI усебеларускага з'езда советаў.

14 студзеня, у 12 гадзін дня, у зале пасяджэнняў Бюро ЦК КП(б)Б адбудзецца нарада кіраўнікоў дэлегацый XI усебеларускага з'езда советаў, па 2 ад кожнай дэлегацыі.

Компартый Польшчы, Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі

Таварышы!

Амаль аднначасова з выбарамі дэлегатаў у советы рабоча-сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў у БССР і ва ўсім Совецкім Саюзе, у фашысцкай Польшчы таксама адбыліся так званыя выбары ў фашысцкія «громадске рады». У той час, як у вызваленай БССР у выбарах, у абмеркаванні на выбарчых сходах агульных дзяржаўных спраў і ў апрацоўцы наказаў дэлегатам прымала ўдзел 90 проц. рабочых і сялян, **у фашысцкай Польшчы ў 90 проц. вёсак выбары наогул не адбыліся таму, што ўсе выбарчыя спісы,** за выключэннем урадава-фашысцкага былі ануляваны.

Таварышы! Вашы аграмадныя перамогі на фронце індустрыялізацыі Беларусі—былой раней поўкалоніі царызма, вашы аграмадныя перамогі на фронце калектывізацыі і машынізацыі сельскай гаспадаркі, у галіне росту культуры нацыянальнай па форме і соцыялістычнай па змесцу—**робяцца магутнай зброяй у руках працоўных мас Польшчы,** якія змагаюцца пад кіраўніцтвам ЦК КПП супроць ліхаманкавага ўзмацнення фашысцкага тэрору і апарата ўлады фашысцкай дыктатуры, супроць капіталістычна - памешчыцкага грабежніцтва, супроць паднявалення Совецкай Беларусі і Совецкай Украіны польскімі акупантамі; за перамогу соцыялістычнай рэволюцыі ў Польшчы, за права на самавызначэнне аж да аддзялення ад Польшчы Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны, Верхняй Сілезіі і Памор'я.

Вашы перамогі, паслядоўная мірная палітыка совецкай улады становяцца магутнай зброяй у нашых руках у барацьбе супроць ліхаманкавай падрыхтоўкі ўзброенага нападу фашысцкай Польшчы ў саюзе з Германіяй і Японіяй на СССР—радзіму міжнароднага пролетарыята.

Вашы перамогі аблягчаюць нам барацьбу супроць гэтых паднальшчыкаў і злодзеяў, якія праз украінскую і беларускую граніцы насылаюць у СССР белагвардзейскіх забойцаў і тэрарыстаў.

Вашаму з'езду, які праводзячы генеральную ленінскую лінію Усесаюзнай Комуністычнай партыі большэвікоў і вялікага правадыра рэволюцыі тав. **Сталіна,** павядзе БССР к новым аграмадным перамогам на фронце соцыялістычнага будаўніцтва і ў галіне росквіту культуры нацыянальнай па форме і соцыялістычнай па зместу, шлем баявое пролетарскае прывітанне.

ЦК КПП.

ЦК КПЗУ і ЦК КПЗБ.

КОМПАРТЫІ ГЕРМАНІІ

З узрастаючай зацікаўленасцю і гонарам нямецкія рабочыя сочаць за вашымі вялікімі дасягненнямі ў справе соцыялістычнага будаўніцтва, пад кіраўніцтвам пераможнай большэвіцкай партыі і правадыра яе, усімі намі любімага таварыша Сталіна.

Выбары ў советы, якія толькі што адбываліся, зноў паказалі бязмежную згуртаванасць і аддانасць працоўных сваёй совецкай краіне, большэвіцкай партыі і іх вялікаму правадыру таварышу Сталіну.

Сваёй рэволюцыйнай воляй і энтузіязмам, з якім вы аднадушна з астатнімі рэспублікамі Совецкага Саюза праводзіце і завяршаеце соцыялістычнае будаўніцтва, вы далі рабочым усяго свету дасканалы прыклад барацьбы супроць усіх ворагаў рабочага класа.

Натхнёная вашым прыкладам і вашымі аграмаднымі дасягненнямі змагаецца з узрастаючым поспехам таксама і наша нелегальная, загнаная фашыстамі ў падполле комуністычная партыя, не гледзячы на зняволенне нашага правадыра Эрнеста Тэльмана, дзесяткаў тысяч комуністаў і рэволюцыянераў рабочых. Нашу партыю не зламаць. Яна змагаецца, не гледзячы на фашысцкі тэрор, і пераможа. Мужна і адважна нямецкія антыфашысцкія барацьбіты нават на эшафоце абвяшчаюць сваю салідарнасць з германскай рэволюцыяй і Совецкім Саюзам—вашай і нашай вялікай бацькаўшчынай. **Салідарна з вамі—салідарна з нашым правадыром Эрнестам Тэльманам і дзесяткамі тысяч зняволеных комуністаў і рэволюцыянераў рабочых, у духу нашай гераічнай нелегальнай партыі і мільёнаў антыфашыстаў шлем вам магутнае «Рот фронт».**

Магутнае «Рот фронт» з'езду советаў Беларусі!

«Рот фронт» комуністычнай партыі БССР!

«Рот фронт» таварышу Сталіну!

ЦК компартыі Германіі— РЫХТЭР.

ЖАНЧЫНЫ СТАРШЫНІ СЕЛЬСОВЕТАЎ

ПЕТРЭНКО — старшыня Чапютчавіцкага сельсовета, Петрыкаўскага раёна; БЕККЕР — старшыня Бобрскага сельсовета, Крупскага раёна; [illegible] — старшыня Чапелеўскага сельсовета, Старобінскага раёна; ШКУТКО — старшыня Дражэнскага сельсовета, Стара-Дарожскага раёна, ВАЛУЗЕНКО — старшыня Мецявіцкага сельсовета, Старобінскага раёна; БУЛУХ — старшыня Стаінскага сельсовета, Лепельскага раёна.

А. ЧАРВЯКОЎ ◆ ■ ◆ *Старшыня ЦВК СССР і БССР*

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ АД З'ЕЗДА ДА З'ЕЗДА

Совецкая Беларусь прыходзіць да XI усебеларускага і VII усесаюзнага з'ездаў советаў з аграмаднымі перамогамі на ўсіх франтах соцыялістычнага гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Асабліва вялікі поспехі соцыялістычнага будаўніцтва Совецкай Беларусі за апошнія 5 год у сувязі з пераможным завяршэннем першай пяцігодкі ў чатыры гады і паспяховым выкананнем задач другога года другой пяцігодкі. Гэтыя перамогі так значны, што карэнным чынам змяняюць выгляд Совецкай Беларусі.

З адсталай акраіны царскай Расіі, падняволенай царызмам „прыгнятаемай чорнасоценнай паліцэйшчынай і памешчыкамі, з краіны з адсталай сельскай гаспадаркай, з выключна слабай прамысловасцю, з «черты оседлости» для яўрэйскага насельніцтва, з яе нечалавечымі здзекамі, —Беларусь ператварылася ў краіну перамагаючага соцыялізма, у краіну індустрыяльна-аграрную, з высокай тэхнікай як у прамысловасці, так і ў сельскай гаспадарцы, у краіну суцэльнай граматнасці і пышнага росквіту культуры, соцыялістычнай па зместу і нацыянальнай па форме.

Занава рэканструяваны старыя прадпрыемствы і забудован рад новых буйных фабрык і заводаў, дзякуючы чаму валавая прадукцыя прамысловасці Беларусі павялічылася

Паспяховае завяршэнне ўсіх сельска-гаспадарчых работ 1934 года, датэрміновае і поўнае выкананне калгасамі сваіх абавязацельстваў перад дзяржавай і значнае павелічэнне кошту працадня, забяспечваючае паляпшэнне жыцця калгаснікаў, — з'яўляюцца лепшым паказальнікам трыумфу калгаснага ладу, доказам таго, што бядняцка-серадняцкае сялянства Беларусі цвёрда стала пад чырвоны сцяг соцыялізма. Лета і восень 1934 года азнаменаваліся новым масавым прылівам у калгасы і на 1 снежня ў калгасах Беларусі ядналіся звыш 70 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

Калгаснае сялянства Беларусі, узброіўшыся ўказаннямі партыі і любімага правадыра таварыша Сталіна, паспяхова змагаецца за поўнае ажыццяўленне лозунга аб ператварэнні калгасаў у большэвіцкія і калгаснікаў у заможных. Калгаснікі Аршанскага раёна рапартуюць: «зернавых у гэтым годзе на працадзень прыходзіцца 3 кілограмы, а ў мінулым годзе было 1,9 клг., бульбы замест леташніх 3 клг. атрымліваем 10 клг. Нашы калгасы моцна сталі на шлях заможнага жыцця. Ужо ў гэтым годзе сотні калгасных сем'яў будуць жыць заможным, культурным жыццём.

Расце і квітнее пролетарская культура. Сетка школ вырасла ў два разы. Калі ў 1931 годзе ў школах навучалася 10.060 чалавек, то цяпер вучыцца 26.709 чалавек. Усё гэта мы заваявалі таму, што чэсна выконваем указанні партыі і ўрада».

Поспехі Совецкай Беларусі ў спра-

Совецкая Беларусь дабілася аграмадных поспехаў у справе развіцця друку, навукі, мастацтва, літаратуры, радыё і інш. Колькасць выданняў на беларускай мове за адзін 1934 год далёка перавышае ўсё тое, што было выдана на беларускай мове за апошнія 150 год да рэволюцыі. Гадавы тыраж усіх газет у Беларусі, выдаваемых на беларускай, рускай, яўрэйскай, польскай, літоўскай, латышскай і інш. мовах перавышае 130 млн. экз., гэта значыць, што газета з'яўляецца здабыткам самых шырокіх мас працоўных горада і вёскі.

У Беларусі выраслі новыя кадры інтэлігенцыі і навуковых работнікаў з асяроддзя рабочых, калгаснікаў і сялян, створана цэлая сетка навукова-даследчых устаноў з Беларускай Акадэміяй навук, занявшай віднае месца ў агульным культурным і гаспадарчым соцыялістычным будаўніцтве.

Пералічаныя поспехі і ўсё соцыялістычнае будаўніцтва Совецкай Беларусі з'яўляюцца часткай адзінага плана вялікай соцыялістычнай будоўлі ўсяго Совецкага Саюза, так-сама як і сама Совецкая Беларусь складае непарыўную частку Совецкага Саюза. У гэтым арганічным яднанні ўсіх частак Совецкага Саюза, у гэтым адзінстве плана соцыялістычнага будаўніцтва заключаецца крыніца перамог кожнай совецкай рэспублікі і ўсяго Совецкага Саюза.

Толькі дзякуючы таму, што Совецкая Беларусь складае неразрыўную частку Совецкага Саюза, толькі дзякуючы таму, што Совецкі Саюз паслядоўна ажыццяўляў і ажыццяўляе палітыку комуністыч-

раўніцтвам КП(б)Б толькі на аснове няўхільнага правядзення ленінскай нацыянальнай палітыкі, як магутнай зброі ўмацавання дыктатуры пролетарыята ў барацьбе за пролетарскі інтэрнацыяналізм, за інтэрнацыянальнае выхаванне шырокіх мас працоўных усіх нацыянальнасцей.

Таму поспехі Совецкай Беларусі ў справе соцыялістычнага будаўніцтва з'яўляюцца яркім прыкладам трыумфу ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

Пад кіраўніцтвам КП(б)Б у Совецкай Беларусі сакрушаны спробы вялікадзяржаўных шавіністаў сарваць ажыццяўленне ленінскай нацыянальнай палітыкі і адначасова рашуча разгромлены спробы беларускіх нацдэмаў і іх агентуры ўнутры партыі рэстаўраваць уладу капіталістаў і памешчыкаў.

У 1929-30 гг. у Беларусі была раскрыта і разгромлена нацыянал-дэмакратычная контррэволюцыйная арганізацыя на чале з Лёсікам, Некрашэвічам, Краскоўскім і іншымі, члены якой — Ігнатоўскі, Прышчэпаў, Баліцкі і інш. пралезлі ў партыю і, як правакатары-двурушнікі, ажыццяўлялі на справе дырэктывы заграмічных капіталістаў, якія імкнуліся шляхам адрыву Совецкай Беларусі ад Совецкага Саюза аднавіць у Беларусі ўладу капіталістаў, памешчыкаў і ператварыць Беларусь у сваю калонію.

Увесь прайшоўшы перыяд соцыялістычнага будаўніцтва праходзіў пад знакам жорсткай класавай ба-

за прайшоўшы час неабходна напомніць дрэнны стан загатовак 1932 года, нездавальняючае кіраўніцтва сельскай гаспадаркай, справу настаўніка Сцяпуры, прарывы ў рабоце сампромкааперацыі і інш. Гэтыя недахопы былі своечасова ўказаны Цэнтральным Камітэтам ВКП(б) і ўрадам Совецкага Саюза.

З аграмадным задавальненнем неабходна прызнаць тую вялікую ролю, якую адыграла ў справе соцыялістычнага будаўніцтва Беларусі большэвіцкая крытыка работы Беларусі, змяшчаемая на старонках цэнтральнага органа — «Праўды».

У рэзультаце паслядоўнага правядзення ўказанняў ЦК ВКП(б) і «Праўды» і выпраўлення дапушчаных памылак у Совецкай Беларусі была ўскрыта і разгромлена контррэволюцыйная арганізацыя, ядром якой былі перакінутыя заграмічнай контрразведкай, пад відам праследуемых рэволюцыйных дзеячоў, шпіёны і правакатары Рак-Міхайлоўскі, Валошын, Капуцкі, Мятла, Гаўрылюк, Дварчанін і інш. Гэта контррэволюцыйная арганізацыя прадаўжала падрыўную работу ўскрытых ужо раней нацдэмаўскіх шкодніцкіх шпіёнскіх і іншых арганізацый і, яднаючыся з нацыянал-фашыстамі, правакатарамі і шпіёнамі за граніцай (Луцкевіч, і Астроўскі ў Польшчы, Езавітаў у Латвіі, Якавюк у Літве), з рускімі, украінскімі белагвардзейцамі, германскімі і польскімі фашыстамі, — вяла контррэволюцыйную работу па прамы заграмічных контрразведак, ставячы мэтай падрыхтоўку тылу для імперыялістычнай інтэрвенцыі і адрыву Совецкай Беларусі ад Совец-

ПАСТАНОВА ПАРТКАЛЕГІІ КПК ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР АД 7 СТУДЗЕНЯ 1935 года

СЛУХАЛІ:

Фліор Іосіф Ісаакавіч, год нараджэння 1892, член КП(б) з 1918 года, служачы, адукацыя сярэдняя, служыў у старой арміі з 1912 па 1913 г. і 1914 па 1917 г. вольнаапрадзяляючымся; у Чырвонай арміі з 1919 па 1920 г. — нач. падзіва. У 1920-21 г. працаваў сакратаром Смольрайкома РКП(б) у Ленінградзе, у 1923-24 г. сакратаром укома РКП(б) у Луге, у 1924-25 г. — сакратаром Петраградскага РК РКП(б), у 1926-30 г.—нам. загадчыка аддзела асветы Паўднёва-Заходняй чыгункі і загадчыкам акр. гандлёвым аддзелам у Варонежы, з кастрычніка 1932 г. па цяперашні час — упаўнаважаны Наркамата замежнага гандлю пры СНК БССР. Быў у зіноўеўскай апазіцыі, прымаў удзел дэлегатам (з рашаючым голасам) на XIV з'ездзе ВКП(б) і быў у ліку 43-х, падпісаўшых заяву аб прадастаўленні слова для судаклада Зіноўеву па першаму пытанню.

У лістападзе месяцы 1927 г. (да XV з'езда ВКП(б) Фліор быў выключан з членаў партыі варонежскай губКК сумесна з усёй варонежскай антыпартыйнай зіноўеўскай групай за фракцыйную работу ў барацьбе супроць партыі, на чале якой (групы) ён стаяў.

У студзені 1928 года ЦКК ВКП(б), разглядаючы яго заяву аб прызнанні ім сваіх памылак і просьбу аб аднаўленні ў членах партыі, лічыла магчымым перагледзець пытанне аб яго партыйнасці праз 6 месяцаў па выпраўленні сваіх памылак на практычнай рабоце і пры прадстаўленні хадайніцтва партарганізацыі.

У ліпені 1928 г. па прадстаўленні хадайніцтва варонежскай партарганізацыі ЦКК ВКП(б) у партыі адноўлен.

Пры разглядзе справы ўстаноўлена: Пры апублікаванні ў друку паведамлення НКУС аб тэрарыстычнай трацкісцка-зіноўеўскай контррэволюцыйнай групе, калі да Фліора зайшоў нам. парторга тав. Гурэвіч параіцца па пытанню аб скліканні партсхода і ўказаў аб неабходнасці яго выступлення на гэтым сходзе з крытыкай і выкрыццём свайго актыўнага ў мінулым удзелу ў антыпартыйнай зіноўеўска - трацкісцкай групе, — Фліор з раздражэннем адказаў: «Што, хіба мяне падазраюць? Што-ж, няхай у такім выпадку і мяне ссылаюць, як Зіноўева і Каменева». Гэты адказ з боку Фліора нельга інакш расцэньваць, як яўнае спачуванне Зіноўеву і Каменеву — ідэйным натхніцелям гнуснейшага забойства тав. С. М. Кірава, што правільна было расцэнена партарганізацыяй Наркамата замежнага гандлю.

У партарганізацыі Фліор той ініцыятывы і актыўнасці, якую ён праяўляў у мінулым у сваёй барацьбе супроць партыі, не праявіў у барацьбе за ажыццяўленне важнейшых рашэнняў партыі, не праяўляў патрабуемага ад яго актыўнага ўдзелу ў штодзенным партыйным жыцці, праяўляў бюракратызм і грубасць да асобных комуністаў апарата.

ПАСТАНАВІЛІ:

Улічваючы, што Фліор у ленінградскай партарганізацыі і на XIV з'ездзе ВКП(б) з'яўляўся адным з відных і актыўнейшых удзельнікаў антыпартыйнай зіноўеўскай апазіцыі ў барацьбе супроць партыі, а так сама працуючы ў варонежскай партарганізацыі за актыўную барацьбу супроць генеральнай лініі партыі сумесна з падпольнай антыпартый-

ў параўнанні з даваенным часам больш чым у 10 раз і складае звыш 60 проц. усёй валавой прадукцыі народнай гаспадаркі. Замест паўсамастужных і саматужных прадпрыемстваў Беларусь узбагацілася новымі буйнымі фабрыкамі і заводамі, абсталяванымі па апошняму слову тэхнікі і налічваючымі сотні і тысячы рабочых. Тэмпы развіцця прамысловасці ў Беларусі значна перавышаюць тэмпы росту прамысловасці Савецкага Саюза.

Пачынаючы з 1931 года, уступілі ў строй новыя буйныя прадпрыемствы: шчацінна-шчотачны камбінат, панчошна-трыкатажная фабрыка «КІМ», маслабойны завод ў гор. Віцебску, дрэваапрацоўчы камбінат імя Гікало, маргарынавы завод, шклозавод імя Сталіна ў гор. Гомелі, Барысаўская макаронная фабрыка, Рэчыцкі экстрактны завод, Крычаўскі цэментны завод, Магілеўскі трубаліцейны завод і рад іншых.

Разам з ростам прамысловасці ва многа раз вырасла колькасць рабочых у Беларусі за кошт уцягнення новых кадраў у вытворчасць з мястэчак і вёсак. Замест 22,8 тыс. рабочых у 1913 годзе агульная колькасць рабочых у 1933 годзе перавышала 135 тыс. чалавек.

Значна змяніўся і нацыянальны склад рабочых за кошт вырошчвання мясцовых кадраў. У цэнзавай прамысловасці за гады толькі першай пяцігодкі склад рабочых беларусаў павялічыўся з 21,8 да 61,4 тыс. і складаў 62,4 проц., а склад рабочых яўрэяў павялічыўся з 14,3 тыс. да 25,1 тыс.

Усё гэта яшчэ больш спрыяла далейшаму ўмацаванню кіруючай ролі рабочага класа Беларусі ў справе сацыялістычнага будаўніцтва. Рабочы клас Беларусі доблесна выканаў промфінплан другога года другой пяцігодкі. Да студзеня 1935 г. датэрмінова выканалі свой гадавы промфінплан: саюзная прамысловасць БССР і такія галіны прамысловасці, як машынабудаўнічая, тарфяная, скурапабутковая, шкляная, харчовая, будматэрыялы, мылавая, запалкавая, фанерная, дрэваапрацоўчая, штучнага валакна; выканан план лесасплаву, выканан план сампромкааперацыяй. Менск, Віцебск, Гомель, Магілеў, Барысаў, Бабруйск, Орша, Дуброўна, Рэчыца — буйнейшыя прамысловыя цэнтры Беларусі—рапартавалі аб датэрміновым выкананні плана.

Соцыялістычная рэканструкцыя сельскай гаспадаркі з'яўляецца самай цяжкай задачай у справе соцыялістычнага будаўніцтва.

Аднак і на гэтым участку Савецкая Беларусь, на аснове індустрыялізацыі Саюза ССР і БССР, на аснове бязлітаснай барацьбы з кулацтвам, шырокага развіцця МТС дабілася аграмаднага росту калгасаў і соўгасаў, перамогі калгаснага ладу і ліквідацыі кулацкай кабалы. Сотні тысяч індывідуальных распыленых сялянскіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак, дзесяткі тысяч сталыпінскіх хутароў ператварыліся ў тысячы калгасаў, сялянскія адна-асобныя палоскі замяніліся шырокімі палямі калгасаў і соўгасаў, на якіх працуюць тысячы трактараў і навейшых складаных сельскагаспадарчых машын, на якіх уводзіцца правільны севазварот, на якіх з году ў год ідзе паспяховая барацьба за павышэнне ўраджайнасці.

ве культурнага будаўніцтва з'яўляюцца гордасцю не толькі самой Савецкай Беларусі, але і ўсяго Савецкага Саюза. Беларусь да рэвалюцыі мела каля 70 проц. няграматных. У сучасны момант Беларусь стала краінай суцэльнай граматнасці, дзе ажыццяўляецца ўсеагульнае абавязковае навучанне дзяцей школьнага ўзросту. Сямігодка і дзесяцігодка з'яўляюцца здабыткам дзяцей рабочых, калгаснікаў і працоўных Савецкай Беларусі.

Побач з пачатковай асветай расце таксама сярэдняя, спецыяльная і вышэйшая асвета. У 1934 годзе ў Беларусі працуе 18 вышэйшых навучальных устаноў. 81 тэхнікум, 35 рабфакаў, 76 школ ФЗВ. Працоўныя ўсіх нацыянальнасцей забяспечаны магчымасцю карыстання роднай мовай у школах, установах і інш.

най партыі, накіраванную на ліквідацыю эканамічнай і культурнай адсталасці былых акраін царскай Расіі і аказвае Савецкай Беларусі пастаянную аграмадную матэрыяльную дапамогу, Савецкая Беларусь дабілася аграмадных гістарычных поспехаў у справе соцыялістычнага будаўніцтва. На аснове поспехаў Савецкай Беларусі і адначасовых поспехаў усіх рэспублік і абласцей Савецкага Саюза яшчэ больш расце гаспадарчая, культурная, палітычная магутнасць Саюза ССР, як адзінай савецкай дзяржавы.

Палітыка савецкага ўрада з'яўляецца прамым выражэннем ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі комуністычнай партыі.

Складанейшыя задачы соцыялістычнага будаўніцтва Савецкая Беларусь паспяхова вырашае пад кі-

рацьбы, пад знакам ліквідацыі астаткаў капіталістычных элементаў, аказваўшых жорсткае супраціўленне соцыялістычнаму наступленню, пад знакам ліквідацыі вынікаў контррэвалюцыйнай шкодніцкай работы, ўскрытых і разгромленых нацдэмаў і раду шкодніцкіх арганізацый.

У рабоце савецкіх, гаспадарчых, кааперацыйных і іншых арганізацый Савецкай Беларусі было і яшчэ ёсць шмат недахопаў, якія з'яўляюцца крыніцай значных прарываў у рабоце. Гэта з'яўляецца тым больш недапушчальным, што Савецкая Беларусь мае ўсе магчымасці працаваць без недахопаў і паспяхова вырашаць задачы соцыялістычнага будаўніцтва на ўсіх без выключэння ўчастках работы.

У ліку сур'ёзнейшых прарываў

кага Саюза.

Узброеныя ўказаннямі ЦК ВКП(б) і ўрада Савецкага Саюза, а таксама большэвіцкай крытыкай «Праўды», рабочыя, калгаснікі, працоўныя, советы Савецкай Беларусі пад кіраўніцтвам КП(б)Б і яе Цэнтральнага Камітэта падняла рашучую барацьбу супроць недахопаў, перабудоўваючы сваю работу на аснове рашэнняў XVII з'езда ВКП(б) і XV з'езда КП(б)Б. Указанні XVII з'езда ВКП(б) у галіне прамысловасці, сельскай гаспадаркі, асабліва жывёлагадоўлі, транспарта, ортмасавай работы советаў, узмацнення класавай пільнасці і інш. пакладзены ў аснову ўсёй работы советаў Беларусі.

Гаворачы аб поспехах Савецкай Беларусі, як неадрыўнай часткі Савецкага Саюза, мы гаворым аб трыумфе генеральнай лініі партыі, бо гэтыя поспехі дасягнуты на аснове яснейшага згуртавання рабочых, калгаснікаў пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі ў барацьбе за яе генеральную лінію.

Гаворачы аб поспехах Савецкай Беларусі, неабходна асоба падкрэсліць велізарную ролю ў справе барацьбы за соцыялізм і будаўніцтва Савецкай Беларусі таварыша **Сталіна**, вялікага па сваёй геніяльнай празорлівасці важатага нашай краіны, блізкага і даступнага разуменню і сэрцу кожнага рабочага, работніцы, калгасніка, калгасніцы і ўсіх працоўных. Уся гісторыя Савецкай Беларусі, яе стварэнне, барацьба за вызваленне, аднаўленне зруйнаванай пасля вайны гаспадаркі, соцыялістычнага будаўніцтва, пышны росквіт культуры, нацыянальнай па форме і соцыялістычнай па зместу адбываліся пры непасрэдным кіраўніцтве таварыша Сталіна.

Вось чаму рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя, працоўныя па выбарчых сходах советаў аднадушна заяўлялі, што перамогі Савецкай Беларусі ёсць рэзультат кіраўніцтва вялікай комуністычнай партыі і яе Цэнтральнага Камітэта, на чале якога стаіць геніяльны рулявы, родны і блізкі таварыш Сталін.

Зладзейскае забойства таварыша С. М. Кірава, — аднаго з лепшых сыноў і кіраўнікоў партыі і Савецкай краіны — зладзейскай рукой агіднага паследка зіноўеўскай антысавецкай групы, падасланага ворагамі рабочага класа, не пахіснула радоў будаўнікоў соцыялізма, але яшчэ мацней згуртавала рабочых, калгаснікаў і працоўных Савецкай Беларусі вакол партыі і яе ЦК на чале з таварышом Сталіным. Яшчэ цясней згуртаваліся рады рабочага класа і працоўных, яшчэ больш грознымі яны сталі для ўсіх ворагаў рабочага класа, яшчэ больш цвёрдым стаў поступ рэволюцыйных барацьбітоў за соцыялізм, яшчэ мацней сціскае вінтоўку дазорны савецкіх межаў супроць усіх ворагаў сваёй соцыялістычнай радзімы.

Савецкая Беларусь, знаходзячыся на рубяжы Савецкага Саюза з капіталістычным светам, мае ўсе магчымасці, каб стаць перадавой рэспублікай сярод абласцей і рэспублік Савецкага Саюза. Поспехі соцыялістычнага будаўніцтва Савецкага Саюза і Савецкай Беларусі, як яго неадрыўнай часткі, раскрылі перад Савецкай Беларуссю неабмежаваныя магчымасці для далейшага соцыялістычнага развіцця і росквіту.

кай групай быў выключан з радоў ВКП(б), будучы аднойчы ... і ак... пасля раскаяння, не праявіў патрабуемай ад яго ініцыятывы і што тыўнасці ў ажыццяўленні важнейшых мерапрыемстваў партыі — ідэйным свäім выражэннем лютага спачування Зіноўеву і Каменеву — ідэйным натхніцелям гнуснейшага забойства тав. С. М. Кірава, паказаў, што не раззброіўся да канца ў сваіх ідэйных сувязях з зіноўеўска-трацкісцкай контррэволюцыйнай групай, — як не апраўдаўшага давер'я партыі з радоў КП(б)Б выключыць.

Лічыць немагчымым далейшае астаўленне яго на рабоце ўпаўнаважанага Наркамата замежнага гандлю пры СНК БССР.

Сакратар парткалегіі КПК па Беларусі ЛЕЙЗЕР.

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР

Аб зняцці Галенды М. С. з работы намесніка старшыні СНК і ЭКАСО БССР і старшыні Дзяржаўнай Планавай Камісіі

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР **пастанаўляе:**

Зняць Галенду, Мацвея Сямёнавіча, з работы намесніка старшыні Совета Народных Камісараў і Эканомсовета БССР і старшыні Дзяржаўнай планавай камісіі пры СНК БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
А. ЧАРВЯКОЎ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
М. ЛЯЎКОЎ.

13 студзеня 1935 г.
г. Менск, Дом урада.

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР

Аб зняцці Фліора І. І. з работы ўпаўнаважанага НК замежнага гандлю СССР пры СНК БССР

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР **пастанаўляе:**

Зняць Фліора І. І. з работы ўпаўнаважанага Народнага камісарыята замежнага гандлю Саюза ССР пры СНК БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
А. ЧАРВЯКОЎ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
М. ЛЯЎКОЎ.

13 студзеня 1935 г.
г. Менск, Дом урада.

ЯНКА КУПАЛА

З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ

Знатныя людзі
Савецкай зямлі
З добраю весткай
На з'езд свой прышлі
Кожны свой рапарт
Дапожа на сходзе,
Што ў пяцілетку
Зрабілі стагоддзе.
Намі збудован
Магнітабуд,
Шлях Беламорскі —
Тэхнікі цуд.
Мы запынілі
Парогі Дняпра,
Сваёй радзіме
Прыдбалі дабра.
Буйна рунеюць
Нашы калгасы.
Славай краіны,
Гонарам, красай.
Трактары нашы
Рэжуць баразны,
Сохаў-крывуляў
Мінуўся стогн слёзны.
Кожны дзень лепей
Сягоння ідзе,
Думкі прапалі
Аб горкай бядзе.
Армія наша
Грознай станіцай
Збройна вартуе
Межаў-граніцаў.
Здраднікаў подлых
Нішчым мы ўшчэнт,
Нам пераможцам
Дзівуецца свет.
Песню прынеслі
Сваю песняры
Вам, зямлі вольнай
Гаспадары.
Партыя-ж наша
І мудры наш Сталін
Да перамогі
Шляхі паказалі.

Менск, студзень 1935 г.

ПЯТРО ГЛЕБКА

НАШАЙ СЛАВЫ ЯСНАЯ ЗАРА

Яркая прыветлівым і строгім,
мудрым геніем правадыра—
ты прайшла вялікія дарогі,
нашай славы ясная зара.
Ты гарэла полымем над намі,
у паходах баявых была,
цёмнымі асеннімі начамі
асвятляла незнаёмы шлях.
У суровыя, у сіверныя зімы,
калі сцюжы запяталі ў дом,
сем рэспублік нашае радзімы
саграваліся тваім цяплом.
Мы таму нідзе і не прысталі
у дарозе гэткай цяжкой;
нас адно жывое імя — Сталін —
узнімае і вядзе на бой.
У легендах успаўляюць людзі
гэтае жыццё большэвіка...
Песня,
загрымі-ж і ты салютам,
музыкаю кожнага радка!
— Хай жыве прыветлівы і строгі
геній мужнага правадыра,
што паказвае табе дарогу,
нашай славы ясная зара!

9-1 1935 г. Менск.

Пад кіраўніцтвам нашай партыі на чале з вялікім СТАЛІНЫМ, на аснове ажыццяўлення ленінскай нацыянальнай палітыкі БССР ператварылася ў квітнеючую рэспубліку магутнага Саюза советаў

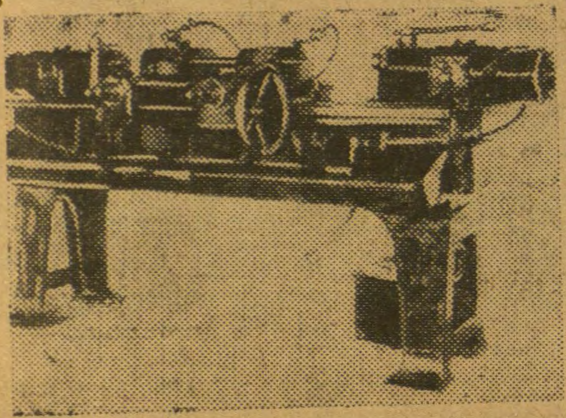

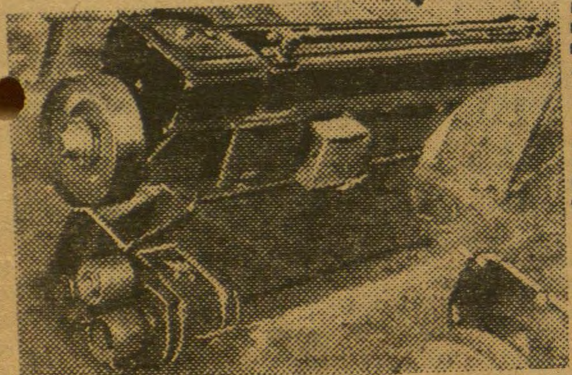

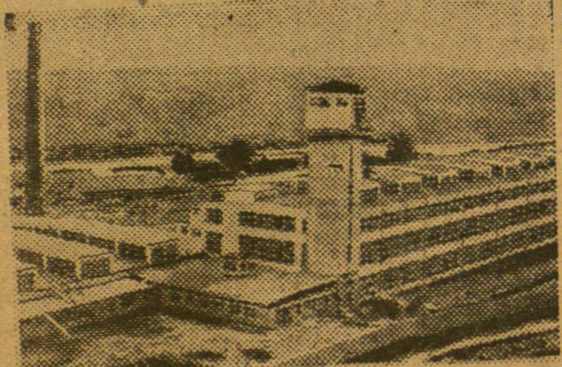

Індустрыялізуецца краіна

Перыяд паміж X і XI з'ездамі советаў быў перыядам далейшага росту прамысловасці і індустрыялізацыі краіны. Працоўныя БССР пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі на чале з любімым правадыром сусветнага пролетарыята тав. Сталіным, пры брацкай дапамозе пролетарыя та ўсяго Совецкага Саюза атрымалі бліскучыя перамогі на ўсіх франтах соцыялістычнага будаўніцтва.

За гэтыя гады прамысловасць БССР яшчэ больш умацавала сваю тэхнічную базу. Капіталаўкладанні ва ўсю прамысловасць за гэты час выразіліся ў 885 млн. рублёў, з іх у цяжкую прамысловасць звыш 103 млн. руб., хімічную — звыш 28 млн. і лясную—8 млн. руб. і г. д.

Уведзен у эксплаатацыю рад буйнейшых прадпрыемстваў, як Крычаўскі цэментны завод, механізаваны шклозавод у Гомелі, трубаліцейны завод у Магілеве, Гомельскі дрэваапрацоўчы камбінат і інш. Поўнасцю асвоена фабрыка штучнага валакна. Пабудаваны Гомельскі маргарынавы завод, Віцебскі маслабойны завод, Менскі завод малочных кіслот і Барысаўская макаронная фабрыка.

На падставе пераабсталявання тэхнічнай базы прамысловасці арганізован выраб цэлага раду новых відаў прадукцыі, як штучнае валакно, варштаты, савеліт, дубільны экстракт, ізопліты, стандартныя дамы, будаўнічыя дэталі, нажавая фанера, мэбля, паркет, трыкатажныя вырабы, малочная кіслата і інш.

Значна змяніла свой твар металаапрацоўчая прамысловасць БССР. Асвоен выраб цэлага раду варштатаў, якія раней увозіліся з-за граніцы. Разгорнут выраб машын, неабходных для задавалення патрэб соцыялістычнай гаспадаркі, як сячкарні, бульбакапалкі, кормарэзкі і інш. Па агульнамашыннаму будаўніцтву асвоен рад вельмі складаных машын, частка якіх упершыню вырабляецца ў СССР. Да такіх машын адносяцца рэзьбанаразныя варштаты «Ціль» і інш.

Насосы «Вертынгтон», якія выпускаюцца заводам «Пролетарый», забяспечваюць не толькі прамысловасць БССР, але і іншыя саюзныя рэспублікі і вобласці СССР. Заводам «Пролетарый» асвоен таксама ў 1934 годзе камбровачна-травільны варштат сістэмы «Калава». Упершыню асвоены багеры заводам імя Варашылава і асвойваецца прадольна-стругальны варштат і абсталяванне для малога гідраторфу.

За час паміж з'ездамі советаў валавая прадукцыя ўсёй соцыялістычнай прамысловасці БССР вырасла да 1.293 млн. руб.

Найбольшае развіццё прамысловасці за справаздачны перыяд дасягнута ў галінах, якія базуюцца на мясцовай сыравіне. Тарфяная прамысловасць, напрыклад, павялічыла выраб прадукцыі ў параўнанні з 1931 годам у 3,2 разы, хімічная—у 3,6 разы, шкляная—у 2,3 разы.

Вырасла ў два разы і прамысловасць будаўнічых матэрыялаў.

Торф, як адзін з асноўных відаў апалу, з кожным годам заваёўвае ўсё большае і большае месца ў апалавым балансе краіны. Здабыванне яго пашыраецца вельмі хутка. Так, здабыча торфу ў 1931 годзе склала ўсяго 553000 тон, а ў 1934 годзе — ужо 1.357 тыс. тон.

Карэнная рэканструкцыя механічнай базы харчовай прамысловасці значна павялічыла ўдзельную вагу яе прадукцыі ва ўсёй валавой прадукцыі краіны.

У галіне лёгкай прамысловасці асабліва ўзрасла панчошна-трыкатажная, прадукцыя якой павялічылася на 43 проц. параўнальна з 1931 годам.

Мінулы перыяд характарызуецца далейшым ростам электраўзброенасці БССР.

Магутнасць электрастанцый у БССР у 1934 г. дасягнула 73,4 тысяч кілават супроць 53,8 тысяч кілават у 1931 г., што дае рост на 36,5 проц.

Выпрацоўка-ж электраэнергіі ў гэты час дасягнула 251 млн. кілават-гадзін супроць 146 у 1931 г., што дае рост на 72 проц.

Электрыфікацыя шпарка пачынае ўкараняцца ў сельскую гаспадарку. У 1934 г. лік сельскіх станцый узрос да 50, пры агульнай магутнасці ў 1 тыс. кілават. Апрача таго, ёсць яшчэ 144 сельскагаспадарчыя падстанцыі з агульнай магутнасцю ў 440 кілават.

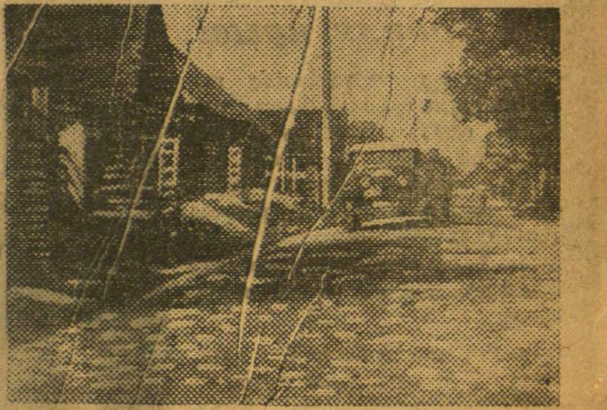

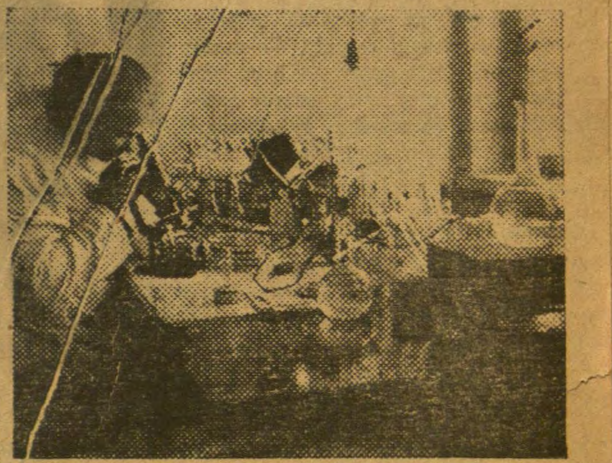

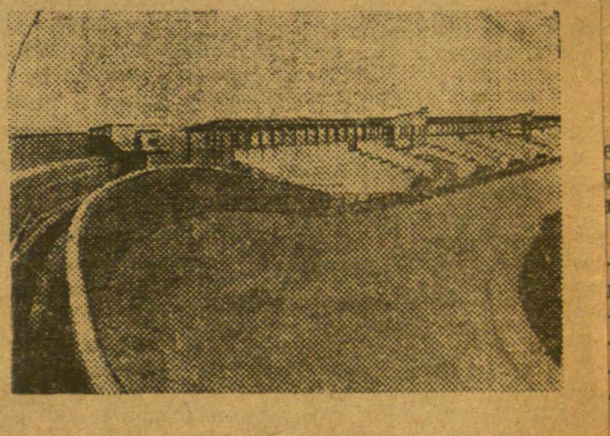

На падставе палітычнага і арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгасаў БССР дабілася буйнейшых поспехаў у правядзенні ўсіх асноўных сельскагаспадарчых кампаній. Веснавая сяўба 1934 года была скончана на 25 дзён раней мінулага года, азімая сяўба на 30 дзён раней, уборка зерневых на 40 дзён раней, уборка ільну на 70 дзён раней, пад'ём зябліва на 20 дзён раней. Гадавы план хлебапаставак быў выкапан на 4 месяцы раней мінулага года. Значна павысілася ў 1934 годзе даходнасць працадня калгасніка. Не адна сотня калгасаў па БССР падвоіла і патроіла даходнасць працадня ў параўнанні з мінулым годам.

БССР мае ўсе ўмовы, дазваляючыя ў бліжэйшыя гады ператварыць краіну ў перадавую жывёлагадоўчую рэспубліку Саюза, на базе шырокага росту калгасаў і соўгасаў. Выконваючы ўказанні таварыша Сталіна і XVII з'езда ВКП(б), нам не толькі ўдалося спыніць змяншэнне колькасці буйнай рагатай жывёлы, але і нават павялічыць яе на 30.000 галоў ў параўнанні з мінулым годам. Але ўсё яшчэ прадаўжаецца зніжэнне конскага, свінога і авечага пагалоўя БССР. Тут нам не ўдалося дабіцца карэннага пералому.

Перамога калгаснага ладу дала партыі магчымасць перайсці ад хлебных картак да шырокага продажу хлеба і ператварыць адыграўшыя сваю ролю палітаддзелы МТС у нармальныя партыйныя арганізацыі, каб узняць справу ўмацавання калгасаў і ўсю работу ў вёсцы на новую, вышэйшую ступень.

Пры ўсямерным падтрыманні пролетарскай дзяржавы калгасны лад перамог канчаткова і беспаваротна.

Шырока механізуецца транспарт

Стварэнне ў СССР буйнейшай аўтабудаўнічай прамысловасці і асваення вытворчасці аўтамабіляў забяспечвае шырокую механізацыю транспарта ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі.

За першую пяцігодку аўтапарк БССР павялічыўся ў пяць раз. У 1928 г. у БССР было 184 аўтамашыны, а к канцу 1932—ужо 987.

На першае-ж студзеня 1935 г. аўтапарк БССР складаецца з 2.091 аўтамашын, у тым ліку грузавых—1.469, легкавых—520, аўтобусаў—180 і інш.

Побач з ростам аўтатранспарта растуць і паляпшаюцца дарогі. Замест 1000 кілометраў шасейных дарог, якія ў разбураным становішчы былі пакінуты нам у спадчыну пасля Окцябрскай рэволюцыі, зараз БССР праразае 3,954 кілометры шасейных і гравійных магістралеў, якія па свайму становішчу з'яўляюцца лепшымі ў Совецкім Саюзе.

Дарожнікі БССР упершыню ў Совецкім Саюзе асвоілі пабудову дарог новага тыпу з гравійным пакрыццём і скарыстаннем дробнага мясцовага камення.

Культура соцыялізма

У гісторыю культуры соцыялізма мінулыя гады, з X да XI з'ездаў советаў, увойдуць як гады магутнага авалодання самымі шырокімі масамі нашай краіны вышынямі навукі, культуры, літаратуры і мастацтва.

Паразітычныя класы стварылі для «ніжэйшых слаёў насельніцтва», — для рабочых і сялян усе магчымыя загароджы на шляху да асветы, да культуры, нават да элементарнай граматнасці. Адзін з царскіх міністраў граф Урванцэў з цынічнай адкрытасцю загадваў чыноўнікам «памнажаць, дзе толькі магчыма, лік разумовых плацін».

Мы гэтыя плаціны знішчылі. Мы шырока адкрылі дзверы школ, вышэйшых навучальных устаноў, акадэмій і кансерваторый для ўсіх працоўных.

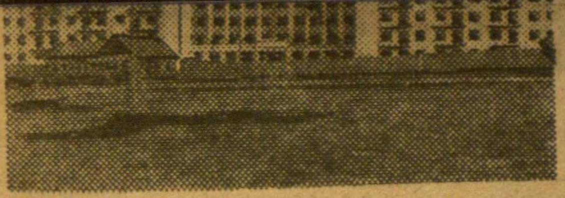

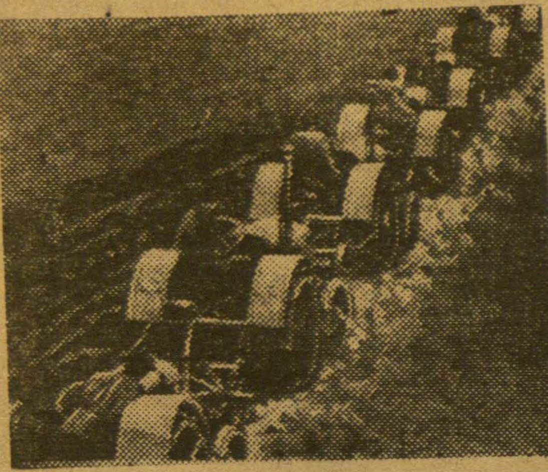

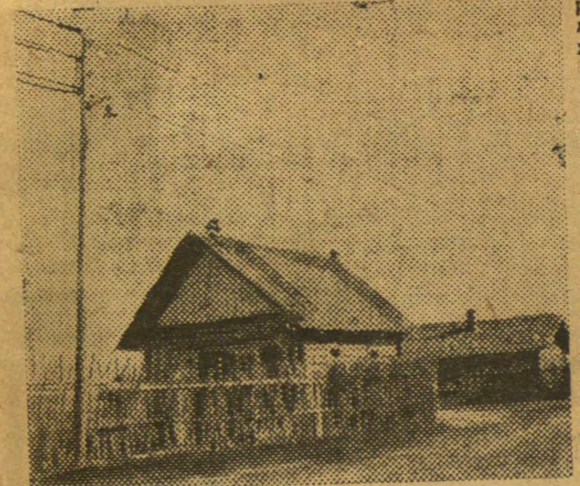

НА ЗДЫМКАХ ЗВЕРХУ ЎНІЗ:

Экспартны цэнтравальны варштат, выраблены на заводзе імя Кірава ў Менску.
Працяжны варштат, выраблены на заводзе імя Кірава (Менск) для экспарта.
Фабрыка «КІМ» — Віцебск.
Новы рабочы дом у Віцебску.
Калона трактароў.
Калгаснае стада свіней на канюшынным полі.
Электрыфікацыя калгаса «Чырвоная ніва», Аршанскай МТС.

Новае грамадства будуе новы чалавек

Рух па авуладанню тэхнікай пад лозунгамі, высунутымі тав. Сталіным, ператварыўся ў вялікі рух ударніцтва і соцыялістычнага спаборніцтва. Тое, аб чым Ленін толькі марыў, апіраючыся на вопыт комуністычных суботнікаў, расквітнела, як, велізарная сіла нашай соцыялістычнай гаспадаркі.

311 тысяч рабочых і служачых было ў БССР у 1929 годзе. 549 тысяч мы маем зараз. Калі ў гады першай пяцігодкі колькасць рабочых павялічылася, асабліва за кошт будаўнічых рабочых, то ў другой пяцігодцы, у сувязі з асваеннем нова-пабудаваных прадпрыемстваў, асабліва ўзрастае колькасць рабочых і служачых, занятых у буйнай прамысловасці.

У 1932 годзе на кожную тысячу рабочых мы мелі 47 інжынерна-тэхнічных работнікаў. Гэта колькасць узрасла ў сярэдзіне 1934 года да 62.

У параўнанні з 1927-28 г. г. прадукцыйнасць працы ў 1934 годзе ва ўсёй прамысловасці павялічылася на 83 проц., прычым у металапрамысловасці прадукцыйнасць працы падвоілася, у хімічнай прамысловасці ўзрасла больш як у 6 раз. Падвоілася ў шкляной прамысловасці, запалкавай і тэкстыльнай.

Па даных ЦСПСБ на 1 лістапада 1934 года, на прадпрыемствах БССР ахоплена тэхнічнай вучобай 56.000 чалавек, з якіх 7.500 чалавек ужо маюць значкі «ЗОТ». Рад фабрык і заводаў сталі прадпрыемствамі суцэльнай тэхнічнай вучобы.

Велізарным фактарам у барацьбе за павышэнне прадукцыйнасці працы і паляпшэнне якасці прадукцыі з'яўляецца безупыннае развіццё рабочага вынаходства і рост ліку рацыяналізатарскіх прапаноў. У 1933 годзе па 70 улічаных ЦСПСБ прадпрыемствах паступіла 10.436 рацыяналізатарскіх прапаноў, ажыццяўленне якіх дало дзяржаве эканоміі 2 млн. 500 тыс. руб. Толькі ў першым квартале 1934 года паступіла 1972 прапановы, з якіх 688 ужо ажыццёўлены і далі эканоміі 1 млн. 138 тыс. руб.

У неразрыўнай сувязі з гэтым сталі задачы абслугоўвання працуючых, барацьба за далейшае паляпшэнне іх матэрыяльна-бытавога становішча, барацьба за рост іх культурнага ўзроўню. Сярэдняя заработная плата рабочых цэнзавай прамысловасці БССР павялічылася ў два разы. Побач з безупынным ростам узроўню індывідуальнай заработнай платы рабочых БССР мы мелі ўзрастанне з года ў год калектыўных фондаў спажывання — расходаў на асвету, культурнае абслугоўванне, ахову здароўя, дапамогі па часовай страце працаздольнасці, пенсіі, расходы па арганізацыі грамадскага харчавання, па паляпшэнню комунальна-бытавых і жыллёвых умоў рабочых. Размер расходаў па соцыяльнаму страхаванню павялічыўся з 20.535 тыс. у 1929-30 годзе да 50.546 тыс. у 1934 годзе. Укараняецца і павялічаецца цэлы рад новых мерапрыемстваў па аздараўленню працы і быту рабочага класа, як напрыклад, вытворчая фізкультура, пролетарскі турызм, дамы адпачынку выходнага дня, дамы адпачынку мацеры і дзіцяці.

Калгасы перамаглі канчаткова і беспаваротна

Да пачатку 1931 года ў дзень X з'езда советаў па БССР было калектывізавана ўсяго толькі 17,5 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. Да XI з'езда советаў мы маем калектывізаваных 70,1 проц. гаспадарак.

У 1928 годзе ў БССР былі 124 трактары з магутнасцю ў 1.200 конскіх сіл, у 1934 годзе мы маем 3.971 трактар агульнай магутнасцю звыш 50.000 конскіх сіл.

У 1928 годзе ў БССР было малатарань з механізаваным рухавіком 746, зараз мы маем 2111, жняярак-самаскідак было 712, зараз 13,642, жняярак-снопавязалак было 101 шт., зараз 1459, сяярак зерневых было 742, зараз 8376, трыераў — 173, зараз 3.125.

Буйнейшым дасягненнем у сельскай гаспадарцы БССР з'яўляецца пашырэнне пасеўных плошчаў. Уся пасеўная плошча БССР у 1916 годзе складала 2.389 тыс. гек. У 1934 года было засеяна 3.863 тыс. гектараў. Льну было засеяна на тэрыторыі сучаснай БССР у 1916 годзе 94.500 гектар., а ў 1934 годзе — 248.000 гектараў. Бульбы ў 1916 годзе засявалася 219.000 гектар., а ў 1934 годзе — 631.000 гектар.

На XVII з'ездзе ВКП(б) тав. СТАЛІН паставіў адну з актуальных задач перад сельскай гаспадаркай спажываючай паласы—асваенне цалінных і закінутых зямель, пакрытых зараслямі і хмызнякамі. У выкананне гэтай задачы мы ў 1934 годзе асвоілі новых 107.000 га, асушылі па калгасах і соўгасах каля 130.000 гектараў пахаці і сенажаці.

Калі ў 1930 годзе сярэдні ўраджай зерневых з гектара быў толькі 7,84 цэнтнера, то ў 1934 годзе сярэдні ўраджай складае 9,10 цэнтнера, або рост на 16,4 проц.

У 1930 годзе на народную асвету па дзяржаўнаму і мясцоваму бюджэтам было асігнавана 53.100 тысяч рублёў, а ў 1934 годзе гэтыя асігнаванні ўзраслі да 191 мільёнаў рублёў, — рост больш чым у 3,5 раза.

Урад БССР за гэтыя гады ажыццявіў усеагульнае абавязковае навучанне. У 1932 годзе мы ліквідавалі няграматнасць усяго гарадскога насельніцтва ва ўзросце да 50-ці год і вясковага да 45-ці год. На гэтай падставе мы ў гэтым-жа годзе завяршылі абавязковае навучанне ў аб'ёме чатырохгодкі. У горадзе поўнасцю ажыццёўлена ўсеагульнае навучанне на базе няпоўнай сярэдняй школы.

Замест трох вышэйшых педагагічных установ мы маем зараз 5, колькасць студэнтаў у іх павялічылася з 1019 да 4400 чалавек. У педтэхнікумах колькасць студэнтаў павялічылася з 4282 у 1931 да 5709 у 1934 годзе.

Гіганцкія перамогі намі атрыманы на фронце літаратуры. Той магутны водгук, які знайшоў усебеларускі і ўсесаюзны з'езды совецкіх пісьменнікаў у найшырэйшых пластах працоўных, паказаў, якая бязмежная колькасць людзей чытае нашу літаратуру і ў якой меры лічаць яны літаратуру сваёй кроўнай справай.

Не менш паказальны рэзультаты маем і ў галіне тэатра. У барацьбе за соцыялістычны рэалізм, за праўдзівую ігру актора палепшылі сваю работу БДТ-1, БДТ-2, БДТ-3, яўрэйскі дзяржаўны тэатр. За гэты перыяд аформіўся, як буйная мастацкая адзінка, беларускі Тэатр оперы і балета. Вырас і стаў тэатрам моладзі калектыў тэатра рабочай моладзі.

Наша жывапіс, скульптура, музыка крочаць унагу з усім фронтам мастацтва.

Значных поспехаў дасягнула беларуская кінематаграфія ў стварэнні фільмаў, нацыянальных па форме і соцыялістычных па зместу. Яна прыходзіць да свайго дзесяцігадовага юбілея з вялікімі перамогамі.

Яшчэ большым набліжэннем навукі да практычных задач соцыялістычнага будаўніцтва характарызуецца работа Беларускай акадэміі навук.

Расце добрабыт гарадоў

У БССР за час пасля X усебеларускага з'езда советаў пабудавана 520 тыс. квадратных метраў новай жыллёвай плошчы.

На 100 проц. павялічана магутнасць водаправодаў. На каналізацыю Менска ў першую пяцігодку выдаткавана 2.406 тыс. руб. у 30 гарадах і раённых цэнтрах пабудованы лазні, у тым ліку ў Гомелі на 300 месц, у Оршы на 240, Бабруйску на 175, Барысаве—150, у Менску — 111 і т. д.

Да 1934 г. уведзена ў эксплаатацыю 5 механічных пральняў (Менск, Магілеў, Бабруйск, Барысаў, Гомель) і за 1934 г.—у Оршы, Полацку і Слуцку.

З кожным годам павялічваецца ўдзельная вага мураваных будынкаў у жыллёвым будаўніцтве. Калі ў 1933 г. з новапабудаваных будынкаў мураваныя складалі 49 проц., дык у 1934 г. яны дасягнулі ўжо 59,6 проц.

У жыллёвае будаўніцтва па аграмаджанаму сектару за 1931—34 г. ускладзена 50.264,6 тыс. руб., на комунальнае будаўніцтва выдаткавана ў 1933 г. 7.704 тыс. руб. і ў 1934 г.—12.424.5 тыс. руб.

Совецкі культурны гандаль

За апошнія гады ў БССР карэнным чынам рэарганізавана ўся сістэма совецкага гандлю. Апрача спажывецкай кааперацыі ў таваразварот паступова былі ўцягнуты дзяржгандаль, промкааперацыя, калгасы і сама прамысловасць. З рынка канчаткова выцеснен прыватнік. на долю якога яшчэ ў 1932 г. прыпадала 6,6 млн. руб. агульнай сумы таваразвароту.

Агульная сума таваразвароту з 565,3 млн. руб. у 1931 г. узнялася да 1.224,9 млн. руб. у 1934 г. Дзяржаўны гандаль у гэтай суме таваразвароту займае 52,4 проц. замест 17,4 проц. у 1931 г.

Арганізован рад новых культурных магазінаў. Да такіх магазінаў адносяцца адкрыты ў Менску дзяржаўны універмаг.

У раёнах арганізавана 65 раённых універсальных магазінаў, якія пачынаюць займаць усё большае і большае месца ў сельскім таваразвароце. Раймагі з'яўляюцца вядучымі гандлёвымі адзінкамі на вёсцы.

Разгортванне таваразвароту ішло не толькі па лініі рознічнага гандлю, але і аптовага. За апошнія гады арганізавана 12 міжраённых баз спажывецкай кааперацыі.

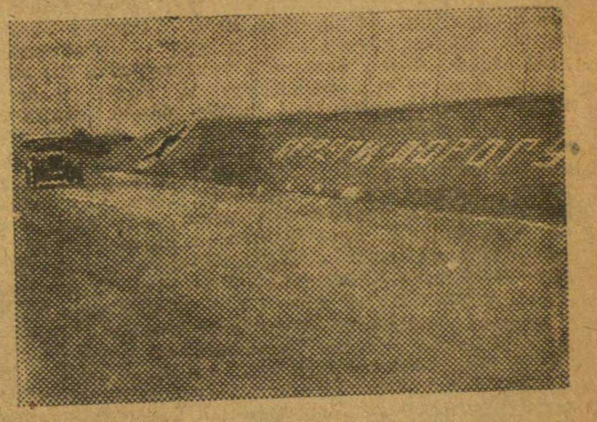

НА ЗДЫМКАХ ЗВЕРХУ ЎНІЗ:

Забрукаваная вуліца ў калгасе «Комінтэрн», Барысаўскага раёна.
У хімічнай лабараторыі БАН.
Усебеларускі стадыён (Менск).
Гукавое кіно ў г. Оршы.
Калгасніца ВЕРА КОРЗІК (калгас імя Варашылава, Менскага раёна) грыміруецца перад выхадам на сцэну ў п'есе «Лес цёмны».
Тав. ДУЛЯ, фізкультурнік калгаса імя Закоўскага.
Новае шасэ ў Бытчанскім сельсовеце, Барысаўскага раёна.

„УСЯ СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ ПАВІННА СТАЦЬ ПІЛЬНЫМ ВАРТАВЫМ. УСЁ ЯЕ ПРАЦОЎНАЕ НАСЕЛЬНІЦТВА ПАВІННА ДАПАМАГАЦЬ АХОВЕ ГРАНІЦ" („Праўда")

ЧАТЫРЫ ОРДЭНЫ

1. Кропля крыві

Дэлегат з трыма ромбамі, у пятліцах і двума ордэнамі баявога чырвонага сцяга падыходзіць к сталу мандатнай камісіі. На грудзях яго побач з ордэнамі блішчыць сярэбраны жэтон—ганаровая ўзнагарода РВС СССР. Тав. Шэвалдзін — комуніст, дэлегат ад чырвонаармейцаў Полацкага гарнізона, — запісаў сакратар.

— Што вы хацелі-б сказаць з трыбуны XI усебеларускага з'езда советаў? — запыталі мы тав. Шэвалдзіна.

— Я ўжо не ўпершыню прысутнічаю на з'ездах советаў, — сказаў нам тав. Шэвалдзін. — Вось гэта рука, якою я запоўніў анкету дэлегата, была прастрэлена куляй пепеляеўца. Куля накіроўвалася ў мяне таму, што я ішоў у бой за Советы. Мы пелі тады простую і шчырую песню:

«Смело мы в бой пойдём за власть Советов и как один умрем в борьбе за это».

Не адзін раз хадзіў я ў гэты бой, і не памёр толькі таму, што не было смельчака белагвардзейца, які-б змог утрымацца супроць нас. Намі кіравала партыя, з намі былі мільёны працоўных, над намі гарэла слава байцоў за ўладу советаў. І яны адступалі. Яны адступалі, калі я павёў 262 полк на Чангарскі мост. На подступах к гэтай цытадэлі ў страшэнным баі адбілі мы станцыі Салькова і Джымбужук. Драздоўцы былі скінуты ў мора. За гэта я атрымаў ордэн.

Але праз год 262 полк у радах слаўнай 5-й арміі заняў Краснаярск. Я на вялікай чапаеўскай формуле бою быў унерадзе на ліхім кані. За гэта я атрымаў другі ордэн.

Я з асаблівай павагай прымаю зараз мандат дэлегата XI усебеларускага з'езда советаў. У сцягу, які ўецца там, над Домам Урада, б'е над ветрам алы струмень. Гэта кроў герояў. Я шчаслівы, што магу сказаць: у гэтым сцягу капля ёсць мая. Адным з лепшых атрадаў Чырвонай арміі стралковы полк. Гэта была 262-гі, якім камандаваў я пад Чангарам і Краснаярскам. І

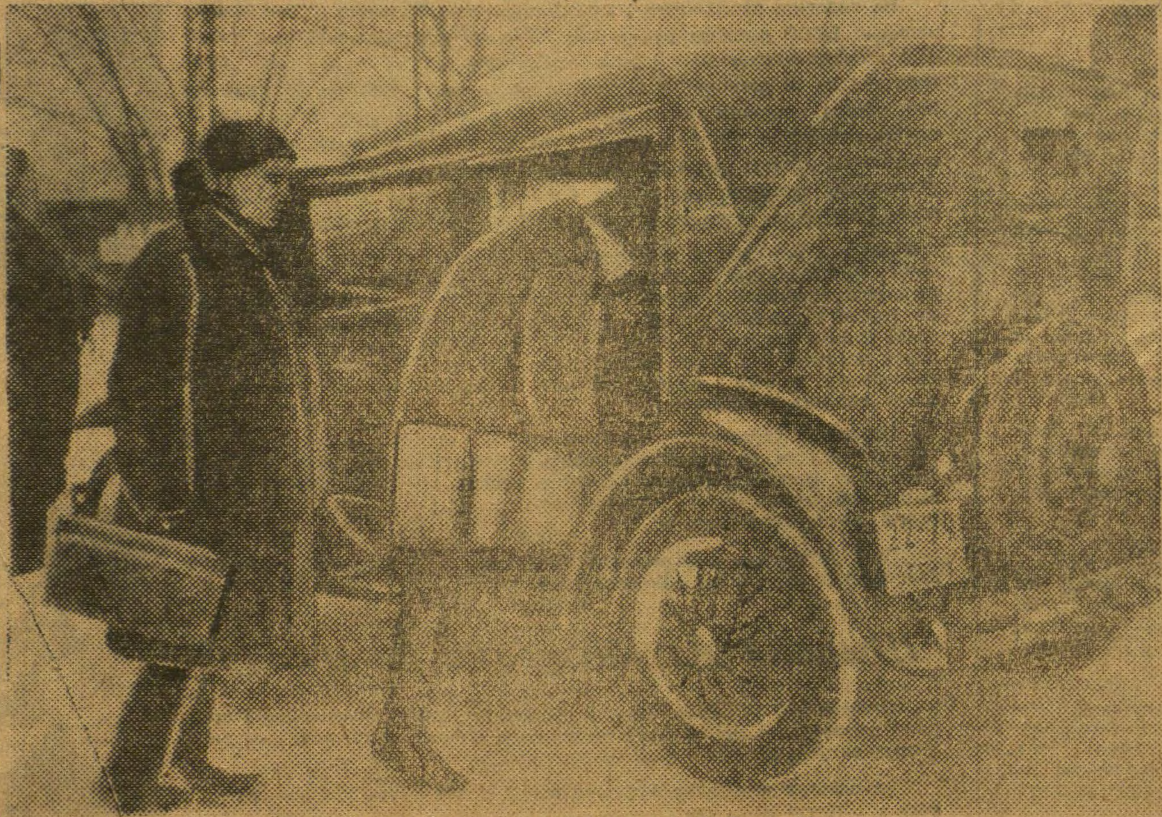

Прыезд дэлегатаў на з'езд советаў Беларусі.

Барысаўскага раёна, тав. Радзюка.

— Большэвікі не вераць у лёс. Я заўсёды сам рабіў свой лёс, адказаў тав. Радзюк. Але калі-б быў лёс, у мяне знайшліся-б да яго просьбы. У ноч з 1 на 2 лістапада 1919 года я ішоў у глыбокі рэйд на захват вышыні Мосцішча ў Верхняй Бярэзіне. Нас было 160 байцоў і асобны ўзвод кітайцаў. Мы зайшлі з тылу, прарвалі чатыры рады дроту, перайшлі Бярэзіну і ў штыхі ўдарылі белапалякаў. Пад ураганным агнём артылерыі ў нас забіла ўзводнага камандзіра і потым комзвода. Тады камандаванне ўзводам прыняў я, радавы чырвонаармеец. Мы забралі 250 палонных, 7 кулямётаў і шмат іншай зброі. За гэты рэйд на Мосцішча я атрымаў баявы ордэн.

Нядаўна тав. Чарвякоў уручыў мне грамату лепшага старшыні сельсовета. Я бачу [illegible]

блішчэў ордэн Леніна. І калі тав. Бурава, былы начальнік палітаддзела соўгаса імя Свярдлова, Дзяржынскага раёна, скончыла запаўняць анкету, мы запыталі яе:

— Калі-б каля ўваходу ў залу з'езда советаў стаяў вартавы і прасіў кожнага праходзячага пакласці на чашкі вагаў справу, зробленую ім для краіны, як нізка апусцілася-б ваша чашка?

Тав. Бурава сказала нам у адказ:

— Ад большэвіка можна патрабаваць, каб ён аддаў справе радзімы ўсю сваю кроў, кропля за кропляй. Таму нас вучыць тав. Сталін. Але мая дань была-б сёння скромнай, я-б прапанавала ўвазе вартавога некалькі жывых людзей, якіх я клапатліва і чула выхавала з учарашніх аднаасобнікаў, няграматных сялян; я-б прывяла з сабой тав. Красніна, які паўгода не выпускае з рук сцяг Дзяржынскага палітаддзе-

4. Слова з'езду

Калі ён падышоў да сталоў мандатнай камісіі, увесь сівы і велічны, славуты стары Пахом Гарамыка, які змяніў да з'езда сваё прозвішча на Радасцін, яго імя пачалі перадаваць з вуснаў у вусны. Слава аб ім, семнаццаць год выбіраемым у советы, ідзе па ўсёй Беларусі. І гэта слава ўпрыгожвае яго чало славай, роўнай працоўнаму ордэну. Яго спыталі:

— Што прывезлі вы з сабой, таварыш Гарамыка-Радасцін ЦК нашай партыі і нашаму з'езду з далёкага калгаса «Прагрэс», Полацкага раёна?

— Я прывёз,—загаварыў тав. Гарамыка-Радасцін, — сардэчнае прывітанне тав. Гікало ад усіх нашых калгаснікаў. Я прывёз баявое прыві-

УЗНАГАРОДА РАБОТНІКАЎ СОВЕЦКАЙ КІНЕМАТАГРАФІІ

У сувязі з 15-годдзем совецкай кінематаграфіі Цэнтральны Выканаўчы Камітэт СССР пастанавіў за асобныя заслугі ў галіне арганізацыі і развіцця совецкай кінематаграфіі ўзнагародзіць лепшых работнікаў совецкага кіно.

Ордэнам Леніна ўзнагароджана ленінградская кіно-фабрыка «Ленфільм».

Ордэнам Леніна ўзнагароджаны начальнік галоўнага кіраўніцтва кіно-фотапрамысловасці пры СНК Саюза ССР тав. ШУМЯЦКІ Б. З., кіраўнік фота-хімічным трэстам ГРУЗ А. Я., інжынер-канструктар ТАГЕР П. Г. і яшчэ 8 лепшых рэжысераў.

14 работнікаў кінематаграфіі ўзнагароджаны ордэнам працоўнага Чырвонага сцяга. Сярод іх т. ГАЛКІН А. М. — кіраўнік Белдзяржкіно. Пяць рэжысераў узнагароджаны ордэнамі Чырвонай звязды.

Артыстам ГАРДЗІНУ В. Р. і БАБАЧКІНУ Б. А. прысвоена годнасць народных артыстаў.

16 асобам прысвоена годнасць заслужаных дзеячоў мастацтва. Сярод іх т. ТАРЫЧ Ю. В. — рэжысёр Белдзяржкіно. 26-ці прысвоена годнасць заслужаных артыстаў рэспублікі, 6 узнагароджаны граматай ЦВК Саюза ССР.

За выслугу год 7 дзеячам кіномастацтва вызначана персанальная пенсія.

ХОД ВАЖНЕЙШЫХ СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧЫХ КАМПАНІЙ ПА БССР

На 10 студзеня 1935 года БССР выканала гадавы план ільнозагатовак на 91,9 проц. Прырост за другую пяцідзёнку студзеня складае 0,5 проц.

44 раёны выканалі і перавыканалі свае планы. Уперадзе ідуць: Уздзенскі раён (128,6 проц.), Асіпавіцкі (120,9 проц.), Дзяржынскі (117,8 проц.), Менскі (117,7 проц.), Камарынскі (114 проц.), Чырвона-Слабодскі (113,4 проц.). Касцюковіцкі (107,5 проц.), Любаньскі (107,4 проц.). Чашніцкі (106,7 проц.), Старобінскі (104,8 проц.). Лепельскі (104,5 проц.). Сенненскі (102,1 проц.), Полацкі (101,9 проц.), Прапойскі (101,5 проц.), Аршанскі (101,1 проц.), Віцебскі (101,1 проц.).

Зрываюць план ільнозагатовак наступныя раёны: Мсціслаўскі (73,1 проц.), Кармянскі (75,4 проц.), Клімавіцкі (78,4 проц.), Чырвонапольскі (81,0 проц.), Чавускі (80,9 проц.), Хойніцкі (84,6 проц.). Горацкі (88,1 проц.), Дубровенскі (85,9 проц.), Рагачоўскі (85,7 проц.), Лельчыцкі (89,4 проц.), Гарадоцкі (89,3 проц.), Расонскі (88,4 проц.), Быхаўскі (87,1 проц.), Петрыкоўскі (88,4 проц.).

План загатовак канапель па рэспубліцы выканан на 78,4 проц. 21

АБ ЗАГАТОЎЧЫХ ЦЭНАХ НА ВАЛАКНО, ТРАСТУ І САЛОМУ ІЛЬНУ І КАНАПЕЛЬ

Пастанова Совета Народных Камісараў БССР

У адпаведнасці з пастановай Совета Працы і Абароны за 25-XII 1934 г., выданай у развіццё пастановы СНК СССР ад 7-XII 1934 г. «Аб адмене картачнай сістэмы па печанаму хлебу, мупэ і крупах і сістэмы атаварвання хлебам тэхнічных культур», Совет Народных Камісараў БССР **пастанаўляе:**

1. Устанавіць з 1-га лютага 1935 г. наступныя загатоўчыя цэны па БССР.

1) Лён-валакно трапанае (сланец і мачанец).

(у руб. і кап. за кгр.)

№№ валакна	У руб. і кап. за кгр.	№№ валакна	У руб. і кап. за кгр.
22	3-40	12	1-95
21	3-30	11	1-75
20	3-10	10	1-60
19	2-95	9	1-50
18	2-80	8	1-30
17	2-65	7	1-10
16	2-55	6	0-90
15	2-45	5	0-70
14	2-30	4	0-55
13	2-15	3	0-40

2. Ільняная кудзеля

№№ валакна	У руб. і кап. за кгр.	№№ валакна	У руб. і кап. за кгр.
16	1-60	8	0-90
14	1-45	6	0-70
12	1-25	4	0-50
10	1-10		

3. Лён—сырэц-сланец

№№ валакна	У руб. і кап. за кгр.	№№ валакна	У руб. і кап. за кгр.
12	1-05	6	0-73
11	1-00	5	0-50
10	0-95	4	0-40
9	0-94	3	0-30
8	0-93	2	0-18
7	0-83		

4. Лён—сырэц-мачанец

№№ валакна	У руб. і кап. за кгр.	№№ валакна	У руб. і кап. за кгр.
12	0-80	6	0-50
11	0-70	5	0-40
10	0-65	4	0-30
9	0-63	3	0-20
8	0-60	2	0-14
7	0-55		

5. Траста ільняная (франка-завод)

№№ трасты	У руб. за тону	№№ трасты	У руб. за тону
0,5	35	2,0	228
1,0	80	[illegible]	[illegible]
1,25	115	3,0	343
1,5	135	3,5	409
1,75	182	4,0	457

6. Салома ільняная (франка-завод)

Сорт	№№	У руб. за тону
4	3,5	158
5	3,0	136
6	2,5	112
7	2,0	90
8	—	72
9	—	45

7. Пенька-валакно (у руб. і кап. за кгр).

а) Пенька-сырэц, паскоњ-мачанец

Сорт	Цана за кгр.
0	3-35
I	2-95
II	2-40
III	2-00
брак	1-10
б) паскоњ-сланец	
I	1-50
II	1-30

8. Каноплі-траста (у руб. за т[illegible] франка-завод)

НАЗВА ТРАСТЫ	Сорт	Цана
Турбінная	I	345
»	II	305
»	III	250
Кудзельная	I	240
»	II	170
Турб. паўдн.	I	440
»	II	390
»	III	320
Кудзельн. паўдн.	I	280
»	II	175
9. Канапляная салома		
Турбінная	I	185
»	II	155
»	III	120
Кудзельная	I	110
»	II	70
Турбін. паўдн.	I	240
»	II	210
»	III	155
Кудзельн. паўдн.	I	120
»	II	75

2. Кантроль за выкананнем гэтай пастановы ўскласці на упаўн. Камітэта загатовак СНК СССР па БССР і на райкамзагі СНК.

Нам. старшыні Совета Народных Камісараў БССР А. СААК'ЯН.

Нам. кіраўніка спраў СНК БССР І. ПЯТРОВІЧ.

11 студзеня 1935 г.

калі савецкі Урад, калі гэты з'езд — гаспадар рэспублікі — закліча мяне зноў пад баявы сцяг, — мы таксама «смело в бой пойдем за власть Советов». Аб гэтым сказаў-бы я з трыбуны з'езда, каб словы мае пачулі там, дзе ў бяссільнай ярасці сціскаюць зубы ворагі Савецкага Саюза.

2. Просьба да лёсу

Сярод дэлегатаў Барысаўскага раёна вылучаецца адзін, самы высокі, з абветраным мужным тварам. Ён сарамлівы і неразгаворлівы. Але пад курткай у яго мы разгледзелі баявы ордэн чырвонага сцяга.

— Калі-б быў у людзей так званы лёс, чаго-б папрасілі вы сёння ў гэтага лёсу, — спыталі мы дэлегата XI усебеларускага з'езда саветаў, старшыню Зімбергскага сельсовета,

совета. Я бачу, як з кожным днём расцвітае і багацее наш сельсовет.

І калі-б сапраўды ў чалавека быў лёс, я-б падзякаваў яго за тое, што мне дана прысутнічаць на такім дзівосным з'ездзе. І першая мая просьба да лёсу была-б: каб доўга жыць мне ў такой краіне ў такія гады! І другая мая просьба была-б: каб даў мне лёс магчымасць зноў апынуцца наперадзе ўзвода, калі насмее хто сунуцца яшчэ раз на нашу зямлю!..

3. Як растуць людзі

У залу мандатнай камісіі з'явілася пажылая жанчына. Ей з пашанай уступалі дарогу і прапускалі без чаргі да ўсіх сталоў. На грудзях яе

ла: я-б прывяла тав. Сарокіна Пятра і Кацю Клюк, пераможцаў на ўсесаюзным конкурсе свінасоўгасаў; я-б прывяла ўчарашнюю няграматную дзяўчыну, лепшую ўдарніцу соўгаса, тав. Сарока Марылю. Паставіла-б побач з сабой тав. Сырко Марусю, якая не дапускае ніводнага выпадку падзяжу свіней. А побач з ёю стаяў-бы Балашкоў Сцяпан, які так навучыўся даглядаць свіней, што яны даюць 1200 грамаў прыбаўлення ў вазе за суткі. Так сталі-б вакол мяне кальцом новыя людзі, усім сэрцам адданыя партыі і советам. Гэты атрад новых людзей, гатовых на ўсё па закліку советаў, грознай сілай стаіць у прымежным соўгасе. За гэта я ўзнагароджана ордэнам Леніна. І можа гэта апусціла-б чашку каля ўваходу роўна настолькі, каб даць мне права прайсці на з'езд.

тасце ўсяму з'езду ад таварышоў-патрапічнікаў, якія перад самым маім ад'ездам проста з пастоў прыйшлі праводзіць мяне ў маю хату. Мы яшчэ раз успомнілі з імі нядаўнія дні, калі мы разам выследжвалі шпіёнаў і тэрарыстаў, што прабавалі прапікнуць на нашу зямлю. Я прашу вас, надрукуйце, што хоць я і стары, але нядарма мая хата стаіць на самай совецкай мяжы. Хто будзе ісці праз гэту мяжу, той павінен будзе спярша пераскочыць праз мой труп. Такое маё слова з'езду. І надрукуйце яшчэ, што ўсе мы, калгаснікі сяла Пятроўскае пільна стаім на мяжы і няхай з'езд спакойна абмяркоўвае дзяржаўныя справы. Ніхто не пасмее крануць нас!

раён выканаў і перавыканаў свае гадавыя заданні.

Машынатрактарныя станцыі БССР выканалі план **рамонту трактароў** на 51,6 проц. **Капыльская, Слуцкая, Старадарожская, Любаньская, Лельчыцкая, Дрысенская, Бярэзінская, Хоцімская і Рагачоўская МТС скончылі рамонт.**

Крычаўская МТС і МТС імя Тэльмана да гэтага часу не адрамантавалі ні аднаго трактара. Ганебна зрываюць рамонт **Полацкая** МТС, якая выканала ўсяго на 8,7 проц., **Высачанская** (12,5 проц.), **Чавуская** (10 проц.), **Фашчэўская** (12,5 проц.), **Клімавіцкая** (20 проц.), **Большэвіцкая** (14,8 проц.), **Петрыкоўская** (23,5 проц.), **Путчынская** (20 проц.), **Асвейская** (26,7 проц.).

План **засыпкі насення** па БССР выканан: па **зернавых культурах** на 101,3 проц., **тэхнічных** — 83,3 проц., **бульбы** — 127,7 проц.

ПАЧАЎСЯ СААРСКІ ПЛЕБІСЦЫТ

ФАШЫСТЫ РАСПАЎСЮДЖВАЮЦЬ ФАЛЬШЫЎКІ

САРБРУКЕН, 13 студзеня. (БЕЛТА). Сёння ў Саарскай вобласці пачалося галасаванне. У Саарбрукене пад аховай паліцэйскіх накіроўваюцца з вакзала ў горад ураджэнцы Саара, якія прыбываюць з-за граніцы для ўдзелу ў галасаванні.

Аб характары агітацыі, якую праводзяць весці фашысты, сведчыць фальшыўка, распаўсюджваемая ў Саарскай вобласці фашысцкім лістком «Экстра-блат», які паведамляе аб тым, што кіраўнікі антыфашысцкага фронту Пфордт, Браун і Гофман нібыта ўцяклі з Саарскай вобласці і што таму антыфашысцкі адзіны фронт быццам распускаецца.

ТЭРОРАМ І ФАЛЬШЫЎКАМІ ФАШЫСТЫ ПАДРЫХТОЎВАЮЦЬ ЗАХВАТ СААРА

ПАРЫЖ, 12 студзеня. (БЕЛТА). Напярэдадні саарскага плебісцыту ўся грамадская думка Францыі сканцэнтравана на саарскай праблеме. Устрымліваючыся ад прадракання адносна рэзультатаў плебісцыту, друк абмяркоўвае факты нечуванага разгулу фашысцкага тэрору, запалохвання і ашуквання выбаршчыкаў.

«Ноччу — паведамляе карэспандэнт **«Эко дэ Пары»** — на вуліцах Саарбрукена фашысты з дубінкамі ў руках зводзяць асабістыя рахункі са сваімі праціўнікамі».

«Юманітэ» выступае з выкрыццямі аб падрыхтоўцы фашыстамі ў ноч з 12-га на 13 студзеня ўзброенага выступлення ў Саарбрукене. За апошні тыдзень 8 тысяч нацыянал-сацыялістаў прыбылі ў Саар. пры чым з іх паўтары тысячы размешчаны ў Саарбрукене.

Усе дамы прыхільнікаў адзінага антыфашысцкага фронту ўзяты на ўчот. Вылучаны спецыяльныя тэрарыстычныя групы, якія павінны скончыцца знішчэннем і збіеннем камуністаў і сацыялістаў. Мяркуецца захапіць гарадскую ратушу. Гэты план мае на мэце паставіць Лігу нацый перад здзейсніўшымся фактам.

Тая-ж газета прыводзіць здзіўляючы прыклад фальсіфікацыі, да якой звяртаюцца нацыянал-сацыялісты. У Саары распаўсюджваюцца фальшывыя адозвы нібыта за подпісам Тэльмана. У гэтых груба сфабрыкаваных фальшыўках змяшчаецца заклік галасаваць за далучэнне Саара да Германіі.

З. БЯДУЛЯ

ПЕРАМОГА

Вось ён мой новы прыяцель — студэнт Андрэй Завідоўскі. У жоўтым кажушку, у валёнках і ў вушастай шапцы бачу яго ўпершыню. Не пазнаў-бы, каб не шырокая ўсмешка, якую ён паднёс мне насустрач, як нешта надзвычайна цёплае ў гэты зімовы марозны дзень. Мы на Совецкай каля Дома Ўрада.

З Андрэем пазнаёміўся ўлетку на адным з літаратурных вечароў. З таго часу ён пару разоў быў у мяне на кватэры, прыносіў чытаць свае лірычныя вершы. Мяне зацікавіла ў іх нейкая своеасаблівая шчырасць і новая рытміка, якой я нідзе яшчэ не сустракаў. Ён іх чытаў мне сам напамяць, спеўным голасам, і яны здаваліся мне надзвычайна прыгожымі.

Перад намі цяпер светлы дварэц на Совецкай. Яго стройны фасад ахапляе вялікі квартал у даўжыню. Сотні вокан радамі ўтаропіліся ў нас з усяго дзесятка паверхаў. Кожны раз, калі праходжу міма гэтага дома, не спускаю з яго вачэй. Ён мне здаецца то строгім, простым і магутным, як каменны ўцёс, то лёгкім і празрыстым, як вялізнае гафтаванае палатно, а то гіганцкім музычным інструментам з казачнай краіны гулівераўскіх веліканаў. Кожны раз, калі пад'язджаю к Менску поездам, дык перш-на-перш з усіх будынкаў нашай сталіцы мне кідаецца ў вочы аграмадная светлая будыніна Дома Ўрада.

Андрэй Завідоўскі звужвае ў дзве шчылінкі вясёлыя дымчатага колеру вочы. Яго твар гарыць ад марозу, а на цвёрдых тоўстых валенках пераліваецца прытульная лоўсць пушыстай шэрані.

— Глядзіце, — кажа мне мой прыяцель і паказвае рукой на прастор Совецкай вуліцы.

— А што?

Я не ведаю на што ён хоча звярнуць маю ўвагу.

Мой прыяцель тлумачыць:

— Усе прахожыя глядзяць на вялізны гмах Дома Ўрада. Рэдка хто тут не спыняецца, хоць мо' бачыў ужо сотні разоў. Горды такі дом, прыгожы. Я люблю часам сачыць за выразам твараў прахожых, што ўглядаюцца ў гэты дом. У большасці заўважваю радасць перамогі, у некаторых прыкмячаю страх і зайздрасць, а бывае, хоць рэдка-рэдка, можна ўгледзець і бяссільную нянавісць.

— У кожнай драбніцы хочаце бачыць класавыя адносіны і класавыя эмоцыі, — кажу я напоўсур'ёзна, напоўжартаўліва.

— Так яно і ёсць, дарагі мой, — тлумачыць мой прыяцель павучальным голасам. — Так і трэба глядзець на рэчы. А не забывайце, што гэта Дом Ўрада, з якога ва ўсе куткі БССР расплываюцца гарачыя праменні на наша соцыялістычнае будаўніцтва.

У воддалі ад фасада з краю асфальтаванай плошчы на абшырным пастаменце з шліфаваных гранітных кубаў стаіць бронзавы Ленін. Ён таропіць у прастор Совецкай строгі і мудры позірк.

Студэнт бярэ мяне пад руку.

— Прагуляемся тут. У мяне цяпер лірычны настрой.

Голас яго грудны і цёплы. Сёння больш інтымны, чым заўсёды.

— Ведаеш, Змітрок, — упершыню за ўвесь час нашага знаёмства ён называе мяне на ты. — Ведаеш, Змітрок, у гэтым месцы, дзе цяпер стаіць гмах, я раней жыў. Тут я нарадзіўся, тут праходзілі мае дзіцячыя гады. Часам, як праходжу міма, то па шматгадовай прывычцы заварочваю сюды. Перад маім унутраным зрокам, нібы старыя трупы паўстаюць на гэтым месцы дамы і домікі, вялізны запушчаны брудны двор. Вось яны драўляныя і цагляныя старыя трухлыя сцены, напоўразваленыя, дзе-ні-дзе абраслыя мохам дахі, мутныя бяльмістыя вокны. Вось, здаецца, бачу іх жывюсенькімі перад сабою. А варта часам успомніць праклёнае мінулае, каб яшчэ больш ненавідзець яго, каб яшчэ мацней любіць новае і захапляцца ім, каб яшчэ шпарчэй ісці ў светлую будучыню, што адчыніла нам свае шырокія брамы.

Мой прыяцель змоўк на хвіліну і зірнуў на мяне вінаватым позіркам.

— Выбачайце мяне за лішнія словы. Дык вось мой бацька, рабочы-гарбар, сяк-так карміў нас малых — мяне і меншых брата і сястру. На вопратку і абутак зараблява маці, ходзячы ўбіраць чужыя кватэры. Летам я валэндаўся цэлымі днямі на вялікім, як поле, двары. Тут было шмат цікавых куткоў, дзе можна было з такімі-ж хлапчукамі, як я, выдумляць розныя гульні ўдзень, а ўночы рабіць налёты на прасторны, стары сад домаўласніка. Я быў у сям'і самым старшым, і якая радасць апаноўвала брата і сястру, калі я ім прыносіў яблыкі і грушы. Уночы я іх ціхенька будзіў есці. Часам налёты на сад канчаліся сумна. Бацька бязлітасна біў мяне, бо домаўласнік награжаў высяленнем з кватэры. Пасля дванаццацігадзіннай працы на гарбарні бацька заўсёды вяртаўся дамоў пануры і злы. За яблыкі з саду гаспадара ён біў мяне шырокай цвёрдай дзягай. У кватэры пачынаўся лямант. Плакала маці, усхліпвалі брат і сястра, а я маўчаў, сціснуўшы зубы ад болю. Маці вырывала дзягу з яго рук, і мяне клала адразу спаць на бацькавым ложку. Пасля такой кары не спалі позна ні я, ні бацька. Ён уздыхаў з пашкадаваннем, а я ляжаў, прытуліўшыся шчыльна да сцяны, і ўсхліпваў. Усхліпваў я ад жалю да бацькі, бо ведаў, што яго цяпер грызе сумленне. Ён пачынаў гладзіць мяне па галаве і гаварыць пяшчотным голасам: «Не бядуй, Андрэйка, калі-небудзь перамога будзе на нашым баку».

Мой прыяцель зірнуў на вялізны фасад светлага дварца з пяшчотным замілаваннем.

— Я не разумеў тады, аб якой перамозе бацька гаворыць, а ён больш мне нічога не казаў. У часы белапольскай акупацыі мы засталіся без бацькі. Ён быў партыйцам яшчэ з 1917 году і пашоў добраахвотна ў Чырвоную армію. Тады мне было трынаццаць год. Мы, трое дзяцей, засталіся на адных матчыных харчах. Да голаду ў нас прыбавіўся страх — за бацьку і за сябе. Нехта з двара, (мабыць, сам гаспадар) падказаў каму трэба, што бацька ў Чырвонай арміі. Прыйшлі жандары, білі матку, лаялі яе самымі брыдкімі словамі ды ўсё дапытваліся пра бацьку. Забралі яе ў дэфензыву і праз некалькі дзён яна адтуль вярнулася пастарэўшай на дзесяць год і ўся ў сіняках.

Вочы майго прыяцеля на адзін міг сталі злымі і сумнымі. Ён махнуў рукой, нібы хацеў адпіхнуць ад сябе нешта непрыемнае і давай гаварыць болей цвёрдым голасам:

— Вось тады я зразумеў бацькавы словы аб перамозе. Ды не толькі я, малая пяцігадовая Агатка зразумела. Яна гаварыла: «Прыдзе бацька ды ўсіх паноў застрэліць». Маці спалохалася і прасіла Агатку маўчаць. Тады, у часы грамадзянскай вайны, значэнне слова «перамога» ведалі мільёны маленькіх Агатак.

— Разбітая белапольская армія ўпанічна ўцякала на захад. На вуліцы ішло і ехала ў бок вакзала рознага гатунку войска. Насупроць падаў у агні квартал (там цяпер універсітэцкі гарадок). Глушылі слух стрэлы карабінаў, выбухі гармат, звон шкла і жудасныя лямант і плачы, ад якіх стыла кроў і спынялася сэрца. Мы сядзелі ўвесь час у цёмным склепе нашай кватэры. А многія з двара паўцякалі на агароды. Час-ад-часу на наш двор забягалі раз'юшаныя легіянеры і ў наш склеп залятала дзікія рогаты, плачы, страляніна і звон шкла. Зморкамі крыху супакоіліся і мы, баючыся пажару, выбраліся наверх. Не паспелі ахамянуцца, як да нас падыйшоў легіянер.

— Чаго хаваецеся на склепах праклятыя большэвікі, — крыкнуў ён і давай тузаць маю маці і рваць на ёй вопратку. — Хадзем, большэвічка.

— Мы, дзеці, паднялі плач. Маці стагнала без слоў і раптам, як шпурне ад сябе легіянера кулакамі ў грудзі. Не ведаю, адкуль у яе сілы ўзяліся? Легіянер кульнуўся ў адчынены цёмны склеп, як у студню. Я зараз-жа зачыніў дзверцы склепа, засунуў жалезную засаўку і крыкнуў не сваім голасам: «Перамога»! Вочы маёй маці радасна заблішчэлі. «Уцячэм...» — шапятнула яна. Праз сад домаўласніка мы выбраліся на суседні вялікі агарод і схаваліся ў нейкім хляве з дошкамі.

Раптам Андрэй запытаўся ў мяне іншым голасам:

— Можа досыць?

— Хачу ведаць ці легіянер выбраўся са склепа.

— Назаўтра, як прышлі ў Менск нашыя, я паказаў чырвонаармейцам і павёў іх да нашага засаўкай склепа. Легіянер вылез бледны, спалоханы. Аддаў зброю. Колькі смеху было. Больш за ўсіх смяялася маленькая Агатка. Потым яна запыталася ў чырвонаармейцаў: «А дзе мой татка?» Праз колькі тыдняў мы даведаліся, што бацька загінуў у баях ля Барысава. Радасць перамогі заглушыла гэты боль.

Мой прыяцель задуменнымі вачыма ўтаропіўся ў светлы фасад. Па Совецкай гулі трамваі, часта чуваць былі адрывістыя сірэны аўто. Да Дома Ўрада пад'язджалі і ад'язджалі лёгкія бліскучыя машыны.

— Гэта было каля пятнаццаці год таму назад, — сказаў Андрэй і сцёр сівы шэрань з каўняра. — Колькі за гэты час было перамог, кожны куток нашага вялікага Саюза мае іх.

Пасля гэтага пашоў вучыцца. Скончыўшы сямігодку, працаваў на скураным заводзе. Будучы рабочым, вучыўся на вячэрнім рабфаку. Быў адным з лепшых ударнікаў, някепскім комсамольцам. У партыю мяне прынялі ў Чырвонай арміі. Мог-бы шмат цікавага расказаць з гэтага часу, але другім разам. Вось, як бачыш, цяпер я студэнт. Ды мы так ужо прывыклі да новага, што нават не прыкмячаем часта таго светлага і прыгожага, што творыць наш гераічны клас.

— Вось цяпер я гляджу на гэты светлы дварэц і радуюся, успамінаючы, што згінула ў нябыт усё агіднае і цёмнае, якое было раней на гэтым месцы. Кожны куток неабсяжнай большэвіцкай зямлі з'яўляецца як-бы эмблемай новага светлага і радаснага, як гэты яркі і прыгожы дварэц — Дом Ўрада, у які, вось бачыце, збіраюцца лепшыя сыны БССР на ўсебеларускі з'езд советаў. З гэтага прыгожага дварца разыходзіцца на мільённыя масы працоўных нашай радзімы яркая і светлая радасць працы і будаўніцтва соцыялізма. Вось дзе наша перамога!

Мой прыяцель змоўк.

На Совецкай, насупраць Дома Ўрада, у густы рад вісяць чырвоныя сцягі. У светлы дварэц накіроўваюцца групамі і групкамі дэлегаты з'езда. Вялікае ажыўленне на асфальтавай плошчы.

Бронзавы Ленін вызначаецца на яркім фасадзе дварца. Яго постаць выражае перамогу.

ПАВЕДАМЛЕННІ

Парткалегія КПК па Беларусі паведамляе, што 17 студзеня 1935 г. ў 10 гадзін раніцы ў г. Менску (памяшканне ЦК КП(б)Б, пакой № 32) будуць разглядацца парткалегіяй КПК партсправы наступных таварышоў: Лабзарава (Орша), Мельнікава П. С. (Прапойск), Макарэвіча Ф. Е. (Менск), Лашцкага А. Б. (Клічаўскі раён), Бенько К. С. (Парычы), Ерэнбурга В. Б., Гарэліка М. Я., Зысіна В. Я., Міндліна А. А., Рысева Ф. М. (Бабруйск), Андросава В. А., Машуціна І. Ф., Галабурда П. П., Дамброўскага М. Я., Сачынка Г. Е., Фрадкіна Д. Л., Фінкельштэйна Л. С., Шаўпова І. Н. (Жлобін), Кофмана І. Е., Фельдмана Е. Р., Ларыкіна Т. О., Астапенка К. В. (Гомель), Засадка А. Ф. (Рэчыца), Кухаронак А. П. (завочна), Зібарыка С. Д. (Бранск), Бабарыка К. В. (Клічаў), Мінтіновіч І. В. (Чавусы).

Яўка вышэйпаказаных таварышоў абавязкова. Прычым неабходна да дня разгляду справы прадставіць водзыў аб сваёй апошняй рабоце ад пізавой партарганізацыі.

ПАРТКАЛЕГІЯ КПК па БССР.

**

Згодна пастановы ГК КП(б)Б заняткі ў гарадской партыйнай і комсамольскай сетцы 16 студзеня прысвячаюцца ленінскім дням. У сувязі з гэтым 15 студзеня ў 7 гадзін вечара ў Доме партактыва адбудуцца пачарговыя заняткі прапсемінараў для прапагандыстаў партыйнай і комсамольскай сеткі.

Яўка ўсіх прапагандыстаў абавязкова.

Дом партактыва пры Менгаркоме КП(б)Б.

Нам. адк. рэдактара А. ДЖЭЛЮК.

ПРЭЗІДЫУМ, ПАРТКОМ і МЯСЦКОМ БелАН

выказваюць свой глыбокі жаль і спачуванне сям'і з прычыны памёршага сапраўднага члена Беларускай Акадэміі Навук, дырэктара Інстытута геалогіі і гідрагеалогіі БелАН, акадэміка

Мікалая Фёдаравіча БЛЮДУХА.

Прэзідыум, партком і мясцком БелАН паведамляюць аб заўчаснай смерці сапраўднага члена Беларускай Акадэміі Навук, дырэктара Інстытута геалогіі і гідрагеалогіі, акадэміка

Мікалая Фёдаравіча БЛЮДУХА,

паследаваўшай у 3 гадзіны 13 студзеня.

Пахаванне адбудзецца 15 студзеня ў 13 гадзін. Вынас цела з будынка Беларускай Акадэміі Навук (рог Ленінскай і Кірава № 29/33).

Выпускаючы—КРУЧКОЎ, ст. карэктар — БЯРОЗАВІК, ст. метранпаж — ПЕРАКЛАДНЕЎ, ст. стэрэатыпёр — ПЕДЗІК, ст. друкар — АНУЧЫН.

Тыраж 90.800.

Уп. Галоўлітбела № К—1812.

Менск, друкарня «Звязды»